

Nigerian South-Eastin geopoliittisen alueen turvallisuustilanne – lokakuu 2022

Tiivistelmä

Tässä raportissa kuvataan lyhyesti koko Nigerian ja laajemmin South-Eastin geopoliittisen alueen viiden osavaltion turvallisuusolosuhteita sekä poliittista ja humanitaarista tilannetta syyskuun 2020 alusta vuoden 2022 syyskuun loppuun asti. Raportti keskittyy erityisesti tammi-syyskuussa 2022 tapahtuneisiin turvallisuusvälikohtauksiin, siviiliuhreihin ja aseellisen konfliktin vaikutuksiin siviiliväestölle. Nigeriassa on käynnissä useita pitkäaikaisia konflikteja. South-Eastin geopoliittisella alueella igbojen etnisen ryhmän separatistisen IPOB -liikkeen ja sen aseellisen siiven sekä Nigerian turvallisuusjoukkojen väliset välikohtaukset ovat lisääntyneet. Erilaiset tunnistamattomat ja tunnistetut aseelliset ryhmät tekevät suoria hyökkäyksiä siviilejä vastaan.

Raportin laatimisessa on käytetty erilaisia julkisia lähteitä kuten kansainvälisten järjestöjen ja tutkimuslaitosten tuottamia raportteja ja tietoaaineistoja sekä näitä täydentävää uutismateriaalia, joka on ollut Maahanmuuttoviraston saatavilla raportin kirjoittamishetkellä.

Abstract

This report briefly describes the security situation and the political and humanitarian situation in Nigeria as a whole and in the five states of the broader geopolitical area of the South East between September 2020 and September 2022.

The report focuses especially on the security incidents, civilian casualties and the impact of the armed conflict on the civilian population in January-September 2022. In Nigeria, there are several long-standing major conflicts. In the South East geopolitical area, incidents between the separatist IPOB movement of the ethnic group of the Igbos and its armed wing and the Nigerian security forces have increased. Various unknown and identified armed groups are conducting direct attacks on civilians.

The report is based on different public sources, such as reports published by international organizations and research institutes and complementary news material, which the Finnish Immigration Service has had access to at the time of writing of this report.

Tietoa raportista

Katsaus on laadittu noudattaen Euroopan unionin yhteisiä suuntaviivoja lähtömaatiedon tuottamisesta (2008). Se perustuu huolellisesti valittuihin lähteisiin, joista kaikki on listattu tilannekatsauksen lähdeluetteloon. Ilmeisiä ja kiistattomia tosiasioita lukuun ottamatta kaikki esitetty tieto on tarkastettu useammasta lähteestä, ellei muuta erikseen mainita. Tilannekatsauksessa esitetyt tiedot on hankittu, arvioitu ja käsitelty huolellisesti, vastausajan ollessa rajattu. Katsaus ei kuitenkaan pyri olemaan kaikenkattava, eikä sitä tule pitää yksinään minkään oleskeluluvan, pakolaisaseman tai turvapaikkahakemuksen perusteena. Vaikka jotain tapahtumaa, henkilöä tai organisaatiota ei olisi mainittu tilannekatsauksessa, se ei tarkoita, etteikö kyseistä tapahtumaa olisi tapahtunut tai kyseistä henkilöä tai organisaatiota olisi olemassa. Katsaus ei välttämättä edusta Maahanmuuttoviraston virallista kantaa, eikä se ole poliittinen kannanotto tai oikeudellinen arvio. Katsauksen kokoamisessa on käytetty erilaisia julkisia lähteitä, kuten kansainvälisten järjestöjen ja tutkimuslaitosten tuottamia raportteja ja tietoaaineistoja sekä näitä täydentävää uutismateriaalia, joka on ollut Maahanmuuttoviraston saatavilla raportin kirjoittamishetkellä.

About the report

The report has been compiled in accordance with the common EU guidelines for processing country of origin information (2008). The report is based on carefully selected sources of information. All sources used are referenced. With the exception of obvious and indisputable facts, all information presented has been cross-checked from several sources unless stated otherwise. The information provided in the report has been obtained, evaluated and processed carefully within the limited time frame given. However, the report does not aim to be exhaustive, and it should not be considered conclusive as to the merit of any particular claim to a residence permit, refugee status or asylum. Even if a certain event, person or organization is not mentioned in the report, this does not mean that the event has not taken place or that the person or organization does not exist. The report does not necessarily reflect the opinion of the Finnish Immigration Service, and it is not a political statement or a judicial evaluation. The report is based on different public sources, such as reports published by international organizations and research institutes and complementary news material, which the Finnish Immigration Service has had access to at the time of writing of this report.

Sisällys

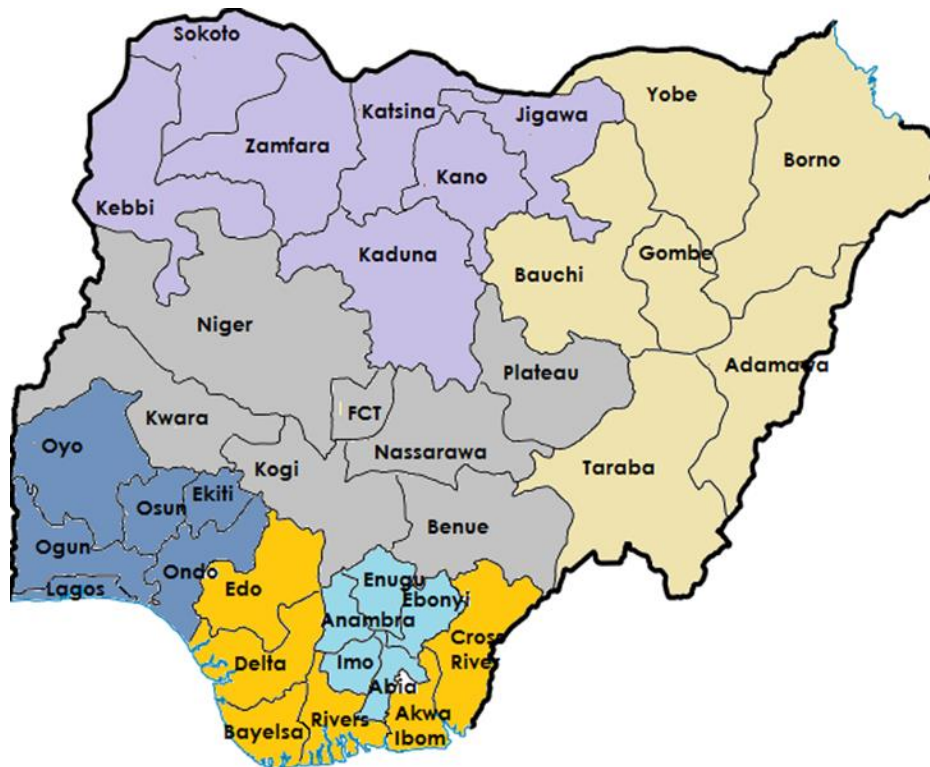
1.	Johdanto	5
1.1	Nigerian geopolitiittinen rakenne	5
1.2	Nigerian väestö.....	6
1.3	Kansainvälinen sijoittuminen yhteiskunnallisilla ja poliittisilla mittareilla	6
1.4	Nigerian poliittinen tilanne	7
1.5	Nigerian valtiolliset turvallisuustoimijat, järjestyksenvälvoijaryhmät ja viranomaissuojelu	8
1.6	Huomattavimmat ihmisoikeusongelmat Nigeriassa	11
1.7	Ajankohtainen turvallisuustilanne Nigeriassa	12
1.8	Ajankohtainen turvallisuustilanne South-Eastin geopolitiittisella alueella	15
2.	Abian osavaltio.....	18
2.1.	Taustatietoja Abian osavaltiosta	18
2.1.1.	Sijainti ja kulkuyhteydet	18
2.1.2.	Väkiluku; etninen ja uskonnollinen jakauma	18
2.1.3.	Aluehallinta ja viranomaissuojelu	19
2.2.	Konfliktin intensiteetti Abian osavaltiossa.....	19
2.2.1.	Konfliktin osapuolet, sodankäynnin keinot, taktikat, taistelualueet, räjähdeseasteet	19
2.2.2.	Turvallisuusvälikohtausten määrä.....	20
2.2.3.	Siviiliuhrit.....	20
2.2.4.	Maan sisäisesti ja lähialueelle rajojen yli siirtymään joutuneet ja palanneet	21
2.2.5.	Humanitaarinen tilanne: Päivittäinen elämä ja aseellisen selkkauksen vaikutus ...	22
3.	Anambran osavaltio.....	22
3.1.	Taustatietoja Anambran osavaltiosta.....	22
3.1.1.	Sijainti ja kulkuyhteydet	22
3.1.2.	Väkiluku; etninen ja uskonnollinen jakauma	23
3.1.3.	Aluehallinta ja viranomaissuojelu	23
3.2.	Konfliktin intensiteetti Anambran osavaltiossa.....	24
3.2.1.	Konfliktin osapuolet, sodankäynnin keinot, taktikat, taistelualueet, räjähdeseasteet	24
3.2.2.	Turvallisuusvälikohtausten määrä.....	24
3.2.3.	Siviiliuhrit.....	25
3.2.4.	Maan sisäisesti ja lähialueelle rajojen yli siirtymään joutuneet ja palanneet	26
3.2.5.	Humanitaarinen tilanne: Päivittäinen elämä ja aseellisen selkkauksen vaikutus ...	26
4.	Imon osavaltio	26
4.1.	Taustatietoja Imon osavaltiosta	26

4.1.1.	Sijainti ja kulkuyhteydet	26
4.1.2.	Väkiluku; etninen ja uskonnollinen jakauma	27
4.1.3.	Aluehallinta ja viranomaisuojaelu	27
4.2.	Konfliktin intensiteetti Imon osavaltiossa	28
4.2.1.	Konfliktin osapuolet, sodankäynnin keinot, taktiikat, taistelualueet, räjähdessaasteet	28
4.2.2.	Turvallisuusvälikohtausten määrä.....	28
4.2.3.	Siviiliuhrit.....	29
4.2.4.	Maan sisäisesti ja lähialueelle rajojen yli siirtymään joutuneet ja palanneet	30
4.2.5.	Humanitaarinen tilanne: Päivittäinen elämä ja aseellisen selkkauksen vaikutus ...	31
5.	Enugun osavaltio	31
5.1.	Taustatietoja Enugun osavalttiosta	31
5.1.1.	Sijainti ja kulkuyhteydet	31
5.1.2.	Väkiluku; etninen ja uskonnollinen jakauma	32
5.1.3.	Aluehallinta ja viranomaisuojaelu	32
5.2.	Konfliktin intensiteetti Enugun osavaltiossa	33
5.2.1.	Konfliktin osapuolet, sodankäynnin keinot, taktiikat, taistelualueet, räjähdessaasteet	33
5.2.2.	Turvallisuusvälikohtausten määrä.....	33
5.2.3.	Siviiliuhrit.....	34
5.2.4.	Maan sisäisesti ja lähialueelle rajojen yli siirtymään joutuneet ja palanneet	35
5.2.5.	Humanitaarinen tilanne: Päivittäinen elämä ja aseellisen selkkauksen vaikutus ...	35
6.	Ebonyin osavaltio.....	36
6.1.	Taustatietoja Ebonyin osavalttiosta	36
6.1.1.	Sijainti ja kulkuyhteydet	36
6.1.2.	Väkiluku; etninen ja uskonnollinen jakauma	36
6.1.3.	Aluehallinta ja viranomaisuojaelu	37
6.2.	Konfliktin intensiteetti Ebonyin osavaltiossa	37
6.2.1.	Konfliktin osapuolet, sodankäynnin keinot, taktiikat, taistelualueet, räjähdessaasteet	37
6.2.2.	Turvallisuusvälikohtausten määrä.....	38
6.2.3.	Siviiliuhrit.....	38
6.2.4.	Maan sisäisesti ja lähialueelle rajojen yli siirtymään joutuneet ja palanneet	39
6.2.5.	Humanitaarinen tilanne: Päivittäinen elämä ja aseellisen selkkauksen vaikutus ...	39
	Lähteet:	40

1. Johdanto

1.1 Nigerian geopolittinen rakenne

Nigerian liittotasavalta koostuu **36 osavaltiosta** (*state*) ja liittovaltion pääkaupungin Abujan **pääkaupunkialueesta** (*Federal Capital Territory, FCT*).¹ Osavaltiot jaetaan edelleen **paikallishallintoalueisiin** (engl. local governmental area, LGA), joita on kaikkiaan 774. Nigerian osavaltiot on ryhmitelty seuraaviin kuuteen geopolittiseen alueeseen: North-East, North-Central, North-West, South-West, South-South/South ja South-East² osavaltioiden maantieteellisen läheisyyden, etnisten siteiden ja kulttuuriperinteiden sekä historiasta juontuvien poliittisten ja hallinnollisten tekijöiden perusteella³. **Tässä käsillä olevassa raportissa käsitellään luvusta 2 alkaen vain South-Eastin geopolittisen alueen viittä osavaltiota: Abiaa, Anambraa, Imoa, Enugua ja Ebonyitä** (kts. kartalla vaaleansininen alue).

Kartta: Nigerian kuusi geopolittista aluetta osavaltioineen. Lähde: Wikimedia Commons. Muokkaus: Maatietopalvelu 26.9.2022.

Paikallishallintoalueiden sijainti osavaltioiden sisällä on nähtävillä esimerkiksi University of Columbia -yliopiston Michael Izadyn julkaisemassa kartassa, joka käsittelee eri alueiden väestön uskonnollista taustaa. Saman kartan yhteydessä on mainittu paikallishallintoalueiden väkiluvut vuonna 2006.⁴

¹ UN Geospatial 1.8.2014 [kartta]; CIA 19.9.2022; Nigerian Embassy Berlin [päiväämätön].

² Nigerian Embassy Berlin [päiväämätön].

³ International Crisis Group 18.5.2020, s. 1, alaviite 1.

⁴ Izady / University of Columbia 2020 [kartta].

Nigerialla on maarajat seuraavien valtioiden kanssa: Benin (809 km) lännessä, Kamerun (1975 km) idässä, Tšad (85 km) koillisessa ja Niger (1608 km) pohjoisessa. Lisäksi Nigerialla on 853 km rantaviivaa maan eteläosissa.⁵

1.2 Nigerian väestö

Nigerian liittotasavallan koko väestön arvioidaan vuonna 2022 olevan noin 225 miljoonaa, ja maa on Afrikan väkirikkain.⁶ Virallinen väestönlaskenta on tehty viimeksi vuonna 2006.⁷ Nigeriassa ollaan parhaillaan valmistautumassa uuteen väestönlaskentaan.⁸

Nigerian pohjoisen puoliskon väestö on pääasiassa muslimeja ja eteläisen puoliskon väestö pääasiassa kristittyjä.⁹ Nigerian väestöstä (arvio vuodelta 2018) noin 54 % on uskonnolliselta vakaumukseltaan muslimeja, n. 11 % katolisia ja 35 % muita kristittyjä. Loput alle 1 % väestöstä harjoittaa muita uskontoja tai on uskonottomia.¹⁰ Pew Research Center – tutkimuslaitoksen arvion mukaan vuonna 2010 noin 2,29 miljoonaa nigerialaista harjoitti "kansanuskontoja" (engl. folk religions).¹¹

Virallisen kielen asemassa olevan englannin lisäksi maassa puhutaan yli 500 paikallista kieltä, huomattavimmat näistä ovat hausa, joruba, igbo (ibo) ja fulani. Suurimmat etniset ryhmät ovat vuodelta 2018 olevan arvion mukaan hausat (30 %), jorubat (15,5 %) ja igbot (15,2 %).¹²

South-Eastin geopoliittiseen alueen väestö muodostuu pääasiassa igboista. Igboja asuu lisäksi useissa South-Eastin aluetta ympäröivissä osavaltioissa.¹³ Alueen väestön enemmistö on uskonnolliselta vakaumukseltaan kristittyjä.¹⁴

1.3 Kansainvälinen sijoittuminen yhteiskunnallisilla ja poliittisilla mittareilla

Nigeria sijoittuu useilla yhteiskunnallisilla ja poliittisilla mittareilla heikolle sijalle:

Kesäkuussa 2022 julkaistussa maailmanlaajuisessa, rauhantilaa kuvaavassa *Global Peace Index*issä Nigeria on 20. heikoimmalla sijalla 163:n arvioidun maan listalla.¹⁵ Maaliskuussa 2022 julkaistussa maailmanlaajuisessa *Global Terrorism Index*issä Nigeria on heikolla sijalla 6 Afganistanin, Irakin, Somalian, Burkina Fason ja Syyrian jälkeen. Nigerian jälkeen listalla on Mali. Nämä 7 maata on luokiteltu maiksi, joissa terrorismin vaikutukset ovat hyvin suuria.¹⁶ Valtioiden

⁵ CIA 29.9.2022.

⁶ CIA 29.9.2022.

⁷ National Population Commission [päiväämätön].

⁸ National Population Commission [päiväämätön]; Vanguard 3.10.2022.

⁹ Australian Government / DFAT 3.12.2020, s. 2 [kartta].

¹⁰ CIA 29.9.2022.

¹¹ Pew Research Center 2.4.2015 [excel-taulukko].

¹² CIA 29.9.2022.

¹³ Federal Republic of Nigeria [päiväämätön]; Australian Government / DFAT 3.12.2020, s. 2 [kartta].

¹⁴ Izady / University of Columbia 2020 [kartta].

¹⁵ IEP 6/2022, s. 10–11.

¹⁶ IEP 3/2022, s. 8–9.

haurautta kuvaavan *Fragile State Indexin* mukaan vuonna 2022 Nigeria on heikolla sijalla 16 kaiken kaikkiaan 179:stä luokitellusta valtiosta.¹⁷

Freedom House -järjestön maailman valtioiden poliittisten oikeuksien ja kansalaisvapauksien toteutumista kuvaavalla *Freedom in the World* -asteikolla Nigeria saa vuonna 2022 pistemäärän 43/100 ("partly free"), jossa korkein mahdollinen pistemäärä 100 kuvaa täydellisesti toteutuvia oikeuksia ja vapauksia.¹⁸

Korruptiota tutkivan Transparency International -järjestön mukaan Nigeria on korruptiota koskevassa maavertailussa 180 tarkastellun maan joukossa heikolla sijalla 154. Nigerian pistemäärä on 24 suurimman pistemäärän 100 kuvatessa korruptiosta vapaata ja pistemäärän 0 kuvatessa erittäin korruptoitunutta yhteiskuntaa.¹⁹ Uusimpaan Afrobarometer -kyselytutkimukseen²⁰ vastanneista nigerialaisista noin 12 % oli sitä mieltä, että kaikki viranomaiset ovat korruptoituneita ja noin 32 %:n mielestä useimmat. Noin 48 %:n mielestä jotkut virkamiehet olivat korruptoituneita ja noin 4 %:n mielestä ei kukaan. Loput noin 3 % ei osannut vastata kysymykseen.²¹

Maailmanpankin (World Bank) mukaan vuonna 2018 (eli ennen koronapandemiaa) 40 % nigerialaisista (83 miljoonaa ihmistä) eli köyhyysrajan alapuolella. Lisäksi 53 miljoonaa ihmistä eli haavoittuvassa (engl. vulnerable) tilanteessa. Monet nigerialaiset haluavat lähteä pois maasta. Syitä lähtöhalukkuuteen on useita, mm. paremmat koulutusmahdollisuudet ulkomailla.²²

1.4 Nigerian poliittinen tilanne

Nigeriassa hallitusvalta kuuluu presidentille, joka on samanaikaisesti valtionpäämies ja hallituksen päämies. Sekä presidentti että kansalliskokouksen²³ jäsenet valitaan enintään kaksi kertaa neljän vuoden toimikaudelle. Vaikka Nigeria on tehnyt merkittävästi vaaleihin liittyviä parannuksia vuoden 1999 demokratiaan siirtymisen jälkeen, vuoden 2019 presidentin- ja kansalliskokousvaaleissa ilmeni sääntöjenvastaisuuksia. Vuoden 2019 vaaleissa sekä presidentti Muhammadu Buhari valittiin uudelleen, että APC (All Progressives Caucus) -puolue säilytti asemansa.²⁴ Seuraavat presidentin- ja kansalliskokousvaalit on tarkoitus järjestää 25.2.2023.²⁵

Maassa on virallisesti 18 rekisteröityä puoluetta, mutta vain kaksi niistä on saanut vahvasti jalansijaa Nigeriassa – edellä mainittu APC ja People's Democratic Party (PDP). Molempien puolueiden on odotettu asettavan tulevissa presidentinvaaleissa ehdolle eteläisiltä geopolitiittisilta alueilta olevia ehdokkaita, koska istuva presidentti Buhari on pohjoisesta.

¹⁷ FFP 2022 [kartta ja taulukot].

¹⁸ Freedom House 24.2.2022.

¹⁹ Transparency International 2022.

²⁰ Afrobarometer on Ghanassa päämajaansa pitävä, voittoa tavoittelematon yleisafrikkalainen, puolueeton tutkimusverkosto, joka tuottaa tietoa afrikkalaisten kokemuksista ja arvioinneista koskien elämänlaatua, hallintotapaa ja demokratiaa. Uusimpaan Afrobarometriin haastateltiin 1600 satunnaisesti valittua nigerialaista maaliskuussa 2022. Afrobarometer 26.8.2022, s. 2.

²¹ Afrobarometer 26.8.2022, s. 45 [taulukko Q38C].

²² CFR / Obadare 10.5.2022 [blogikirjoitus].

²³ Nigerian kansalliskokous on kaksikamarinen ja muodostuu 109-jäsenisestä senaatista ja 360-jäsenisestä edustajainhuoneesta. Edustajat valitaan nelivuotiselle kaudelle. CIA 29.9.2022; Nigerian Embassy Berlin [päiväämätön].

²⁴ Freedom House 24.2.2022.

²⁵ CIA 29.9.2022.

Nigerian politiikassa on ollut demokratiaan palaamisen (1999) jälkeen epävirallinen vallanjaon periaate, joka koskee vyöhykejakoja (etelä-pohjoinen) tai "liittovaltiollista luonnetta". South-Eastin geopolittiselta alueelta ei ole valittu demokraattisesti presidenttiä Nigerian itsenäistymisen (1960) jälkeen, ja alueella onkin tyytymättömyyttä poliittisen marginalisoitumisen vuoksi. Turvallisuusongelmien, inflaation, lisääntyvän työttömyyden ja viimeaikaisen sähkökatkosiin ja polttoainepulaan johtaneen energiakriisin vuoksi vuoden 2023 vaalit voisivat olla ratkaisevat Nigerian vakauden kannalta. Eri puolilla maata nuoremmat nigerialaiset ovat vaatineet uusia kasvoja valtaan.²⁶

Helmikuun 2023 vaalien vaalikampanja käynnistyi virallisesti 28.9.2022. APC ja PDP -puolueet ovat molemmat nimenneet presidenttiehdokkaat, jotka vaaleilla valittuina rikkoisivat Nigerian epävirallisen etelän ja pohjoisen välisen vallanjakojärjestelmän. APC:n ehdokas Bola Tinubu tulee South-Westin ja PDP:n ehdokas Atiku Abubakar North-Eastin geopolittiselta alueelta.²⁷

1.5 Nigerian valtiolliset turvallisuustoimijat, järjestyksenvalvojaryhmät ja viranomaissuojelu

Nigerian valtiollisia turvallisuustoimijoita on käsitelty EASO:n (nyk. EUAA) raporteissa *COI report Nigeria, Actors of Protection* (11/2018)²⁸, *COI report, Nigeria, Targeting of Individuals* (11/2018)²⁹ ja *COI report, Nigeria Security Situation* (6/2021)³⁰.

Edellä mainitussa Nigeria Security Situation -raportissa Nigerian valtiollisiksi turvallisuusjoukoiksi on mainittu Nigerian poliisi (Nigeria Police Force, NPF), Nigerian armeija (Nigerian Armed Forces), sisäministeriön alainen paramilitaarinen NSCDC (Nigeria Security and Civil Defence Corps) sekä etenkin Nigerian koillisosassa toimivat yhteisömittioista muodostettu Civilian Joint Task Force (CJTF) ja kansainvälinen Multi-National Joint Task Force³¹ (MNJTF) -turvallisuusjoukko.³² Lokakuussa 2020 poliisivoimat ilmoittivat ryöstelyn vastaisen poliisin yksikön SARS:in (The Special Anti-Robbery Squad) lakkauttamisesta.³³

Perustuslain³⁴ mukaan Nigerian liittohallitus on vastuussa maan **poliisivoimista**. Poliisivoimien koko on ongelma: Yhteensä lähes 400 000 työntekijästä noin 150 000 poliisia on sidottu yksityishenkilöiden tai yritysten toimintoihin Nigeriassa, joten NPF:llä on pulaa poliiseista. Poliisien palkka on alhainen ja moraali huono. Lisäksi poliisit pitävät vapaapäiviä omavaltaisesti. Poliisitoiminnan ongelmien vuoksi osavaltiot ovat vaatineet hallinnon hajauttamista luomalla "osavaltion poliiseja". Nigerian South-Westin alueella, jossa asiaa on vaadittu kärkkäimmin, kuusi osavaltiota liittoutui tammikuussa 2020 alueellisten puolisoitilaallisten joukkojen, Amotekunin (myös Western Security Network³⁵), perustamiseksi "täydentämään poliisin työtä". Liittovaltio on julistanut Amotekunin laittomaksi.³⁶ South-Eastin alueella perustettiin vuonna 2021

²⁶ Jazeera (AI) 27.5.2022.

²⁷ Stratfor 28.9.2022.

²⁸ EASO 11/2018a.

²⁹ EASO 11/2018b.

³⁰ EASO 6/2021.

³¹ Pääasiassa länsiafrikkalaisten valtioiden joukoista koostuva, Boko Haram -terroristijärjestön vastaiseen taisteluun perustettu joukko.

³² EASO 6/2021, s. 23–29.

³³ International Crisis Group 26.10.2020.

³⁴ Federal Republic of Nigeria 1999.

³⁵ CFR / Obadare 26.9.2022 [blogikirjoitus].

³⁶ CFR / Obadare 11.4.2022 [blogikirjoitus].

Amotekunia vastaava rakenne, **Ebubeagu (Security Network) (Ebu Beagu Corps)**³⁷).³⁸ Nigerian liittovaltio ei reagoinut mitenkään South-Eastin viiden osavaltion kuvernöörien perustettua Ebubeagun, ja tämän ryhmän juridinen status on epäselvä.³⁹ Nigeriassa poliisien määrä suhteessa väestöön (1:600) on huomattavasti YK:n asettaman standardin (1:450)⁴⁰ alapuolella.⁴¹

Nigerian **armeijan** aktiivipalveluksessa olevan sotilashenkilöstön määrä on noin 135 000 sotilasta⁴², joista maavoimissa 100 000, meri- ja rannikkovoimissa 20 000 ja ilmavoimissa 15 000 sotilasta⁴³. Nigeriassa ei ole yleistä asevelvollisuutta.⁴⁴

Puolisotilaallisen **NSCDC**:n tehtävänä on torjua kaikenlaisia kansakuntaa ja sen kansalaisia vastaan tehtäviä hyökkäyksiä, katastrofeja ja niiden uhkaa.⁴⁵ NSCDC:ssä on noin 80 000 jäsentä.⁴⁶

Valtiollisiin turvallisuusjoukkoihin kuuluvat lisäksi **DSS (Department of State Services)**,⁴⁷ joka on ensisijainen kotimaan tiedustelupalvelu. DSS on ensisijaisesti vastuussa tiedustelutietojen keräämisestä maan sisällä ja korkeiden valtion virkamiesten, erityisesti presidentin ja osavaltioiden kuvernöörien, suojelusta.⁴⁸

Nigeriassa toimii useita **järjestyksenvalvojaryhmiä** (tai esim. kodinturvajoukkoja) (engl. vigilante groups). Englanninkielisellä kiistanalaisella *vigilantism* -termillä ei ole olemassa yhtä tiettyä kaikkien jakamaa määritelmää. International Crisis Group -tutkimuslaitos käyttää käsitettä kattamaan kaikki järjestelyt, joissa kansallisen tason alapuoliset (engl. subnational) tai epäviralliset ryhmät ovat valtuutettuja ylläpitämään yleistä järjestystä, hillitsemään rikollisuutta ja edistämään normien täytäntöönpanoa. Nämä järjestelyt ulottuvat vapaaehtoisten työntekijöiden muodostamista ryhmistä valtionhallinnon muodostamiin yksiköihin. Järjestyksenvalvojaryhmät ovat vanha, jo ennen siirtomaa-aikaa monissa Nigerian osissa esiintynyt ilmiö. Järjestyksenvalvojaryhmien toiminta on lisääntynyt useiden tekijöiden vuoksi. Ensinnäkin turvattomuus on lisääntynyt, Nigerian poliisi ja muut viralliset turvallisuustoimijat ovat epäonnistuneet rikosten torjunnassa, oikeusjärjestelmässä on puutteita ja kansalaisten luottamus liittohallituksen kykyyn suojella kaikkia etnisiä ryhmiä tasapuolisesti on vähentynyt. Lisäksi Nigeriassa on korkea nuorisotyöttömyys.⁴⁹ Kansalliskokous yritti tuloksetta tunnustaa virallisesti the Vigilante Group of Nigeria (VGN) -ryhmän vuosina 2017 ja 2019. Marraskuussa 2021 kansalliskokouksen alahuone hyväksyi lakialoitteen, jolla virallisia valtuuksia laajennetaan VGN:ään.⁵⁰

Nigerian valtio käyttää valtavia resursseja turvapalvelujen hankkimiseksi **yksityisiltä yrityksiltä ja yhteisöiltä** ja antaa näille toimijaryhmille valtaa muiden kustannuksella. Valtiosta

³⁷ ACLED [päiväämätön].

³⁸ CFR / Obadare 26.9.2022 [blogikirjoitus]; International Crisis Group 21.4.2022, s. 13.

³⁹ International Crisis Group 21.4.2022, s. 13.

⁴⁰ Joidenkin lähteiden mukaan 1:400 kts. EASO 6/2021, s. 23, alaviite 81.

⁴¹ EASO 6/2021, s. 23. Alkuperäislähteet: Chatham House / Hoffmann 16.10.2020 ja SB Morgen 1.12.2020.

⁴² Global Fire Power 2022, kts. kohta "Manpower"; CIA 29.9.2022.

⁴³ CIA 29.9.2022.

⁴⁴ CIA 29.9.2022.

⁴⁵ Nigeria Security and Civil Defence Forces [päiväämätön].

⁴⁶ Global Fire Power 2022, kts. kohta "Manpower"; CIA 29.9.2022.

⁴⁷ Nextier SPD 9.8.2021.

⁴⁸ Lagos State Security Trust Fund [päiväämätön].

⁴⁹ International Crisis Group 21.4.2022, s. 1.

⁵⁰ Freedom House 24.2.2022.

riippumattomat toimijat ovat hyödyntäneet mahdollisuutta kerätä sosiaalista ja poliittista valtaa hämärtäen toisaalta taistelijoiden ja poliittisten toimijoiden ja toisaalta valtion ja valtiosta riippumattoman väkivaltakoneiston välistä eroa. Valtio tasapainottelee väkivaltaisten ryhmien ja valtion turvallisuuden ulkoistamisen välillä. Osavaltioiden kuvernöörit ja viranomaiset joutuvat ulkoistamaan turvallisuuspalveluiden tuottamisen viranomaistahojen ulkopuolisille toimijoille.⁵¹

Nigerian liittovaltiotekniikkaan pohjautuva hallintojärjestelmä on kolmiportainen ja muodostuu kansallisesta sekä osavaltio- ja paikallistasosta.⁵² Kukin osavaltio voi päättää, ottaako kyseinen osavaltio liittovaltiotasolla säädetyn lain osavaltiolainsäädäntönsä. Monissa tapauksissa, kuten naisia ja lapsia koskevissa kysymyksissä, liittovaltion lainsäädäntöä ei ole otettu käyttöön osavaltiotasolla.⁵³

Bertelsmann Stiftung -säätiön uusimman demokratiakatsauksen (tarkastelujakso 1.2.2019-31.1.2021⁵⁴) mukaan monet kansalaiset eivät nauti täysistä kansalaisvapauksistaan, koska valtiolla voimankäytön monopoliasema on heikko. Turvallisuusjoukot, militiat, järjestyksenvalvojaryhmät, uskonnolliset fundamentalistit ja rikollisjärjestöt tekevät säännöllisesti rikkomuksia kansalaisvapauksia vastaan. Valtio ei kykene suojelemaan etenkin heikommassa asemassa olevia ryhmiä, kuten naisia ja tyttöjä oikeudenloukkauksilta. Lähes kaikki elittiin kuulumattomat henkilöt epäonnistuvat yrittäessään hakea oikeudellisen prosessin kautta korjausta oikeudenloukkauksiin.⁵⁵

Nigeriassa on käytössä kolme rinnakkaista oikeusjärjestelmää: Formaali valtiollinen oikeus (*statutory law*) (eri tasoinen), perinteinen tapaoikeus (*customary law*) ja islamilainen sharia-oikeus (*Sharia law*).⁵⁶

Oikeuslaitoksen riippumattomuus on vahvistettu perustuslaissa ja muussa lainsäädännössä. Oikeuslaitos on saavuttanut jonkin verran riippumattomuutta ja ammattimaisuutta, mutta poliittinen ohjailu, korruptio, puutteellinen välineistö ja oikeuslaitoksen piirissä työskentelevän henkilöstön heikko koulutustaso muodostavat edelleen merkittäviä ongelmia. Lisäksi tuomioistuinten rahoituksessa on puutteita. Liittovaltion viranomaisia ja valtion viranomaisia on arvosteltu siitä, että ne eivät ole noudattaneet asianmukaisia menettelyjä, ja epäiltyjen tutkintavankeutta on jatkettu jopa sen jälkeen, kun tuomioistuimet ovat antaneet määräyksen vapauttaa epäillyt takuita vastaan.⁵⁷

Vuonna 2020 NOI Pollsin⁵⁸ nigerialaisille tekemässä kyselyssä 67 % kyselyyn osallistuneista kertoi, etteivät he luota oikeusjärjestelmään, ja 88 % uskoi oikeuslaitoksen olevan korruptoitunut.⁵⁹ Samanlainen epäluottamus oikeusjärjestelmään selittää pitkälti paikallisten turvautumisen väkivallantekoihin riitojen ratkaisemiseksi. Arvioiden mukaan lähes 400 ihmistä on saanut surmansa lähes 300 väkijoukkojen lynkkauksissa (engl. mob justice) vuodesta 2019 lähtien.⁶⁰

Premium Times uutisoi joulukuussa 2018 valtion turvallisuustoimijoiden vaatimista lahjuksista South-Eastin alueella. International Society for Civil Liberties & the Rule of Law -järjestön

⁵¹ CFR / Obadare 11.4.2022 [blogikirjoitus].

⁵² Bertelsmann Stiftung 23.2.2022, s. 7.

⁵³ Amnesty International 6.6.2017.

⁵⁴ Bertelsmann Stiftung 23.2.2022, s. 2 [numeroimaton].

⁵⁵ Bertelsmann Stiftung 23.2.2022, s. 11.

⁵⁶ UN CEDAW 24.7.2017, s. 4.

⁵⁷ Freedom House 24.2.2022.

⁵⁸ NOI Polls on Nigeriassa toimiva mielipidekyselyjä tekevä laitos, verrattavissa Gallup USA:an. Lisätietoja <https://noi-polls.com/about-us/> > klikkaa valikosta aukeavia välilehtiä.

⁵⁹ NOI Polls 25.8.2020.

⁶⁰ CFR / Obadare 9.6.2022 [blogikirjoitus].

tekemän selvityksen mukaan turvallisuustoimijat keräsivät tienvarsilla lahjuksia ja kiristivät rahaa kolmen vuoden ajanjaksolla noin 330 miljoonan Yhdysvaltain dollarin (USD) verran.⁶¹

1.6 Huomattavimmat ihmisoikeusongelmat Nigeriassa

Yhdysvaltain ulkoasiainministeriön (USDOS) vuotta 2021 tarkastelevan ihmisoikeusraportin mukaan huomattavimpia ihmisoikeusloukkauksia Nigeriassa ovat sekä valtiotoimijoiden että ei-valtiollisten toimijoiden suorittamat laittomat ja mielivaltaiset tapot, viranomaisten, terroristien ja rikollisjärjestöjen suorittamat pakotetut katoamiset sekä viranomaisten ja terroristiryhmien suorittama kidutus ja epäinhimillinen kohtelu. Lisäksi Nigeriassa on hengenvaaralliset vankilaolosuhteet, mielivaltaisia pidätyksiä, poliittisia vankeja, vakavia ongelmia oikeuslaitoksen riippumattomuudessa, yksityisyyden loukkaamisia mielivaltaisesti tai laittomasti; vakavia väärinkäytöksiä konflikteissa ml. siviilien tappaminen, sieppaukset ja kidutus, ilmaisuvapauden ja median vakavaa rajoittamista ml. toimittajiin kohdistuvia uhkia, kunnianloukkauksia koskevia määräyksiä rikoslaissa sekä internetiä koskevia rajoituksia. Lisäksi Nigeriassa esiintyy rauhanomaisiin kokoontumisiin puuttumista, hallinnon vakavaa korruptiota; sukupuoleen kohdistuvan väkivallan tutkimatta jättämistä ja rankaisemattomuutta sekä väkivallantekoja kansallisia, rodullisia ja etnisiä vähemmistöryhmiä kohtaan. Samaa sukupuolta olevien aikuisten välinen seksuaalinen kanssakäyminen on kriminalisoitua. Nigeriassa esiintyy lapsityövoiman pahimpia muotoja.⁶²

Amnesty International -ihmisoikeusjärjestö mainitsee Nigeriassa olleen seuraavia ihmisoikeusongelmia vuonna 2021: Kansainvälisen humanitaarisen oikeuden loukkaukset, johon syllistyivät sekä aseelliset ryhmät että valtiolliset turvallisuustoimijat; ilmaisun-, kokoontumisen- ja yhdistymisen vapauden loukkaukset; mielivaltaiset pidätykset; kidutus ja muu kaltoinkohtelu; pakotetut katoamiset; turvallisuusjoukkojen liiallinen voimankäyttö; laittomat teloitukset ja väestön pakkosiirrot. Lisäksi Amnesty International mainitsi työntekijöihin, lapsiin, tyttöihin ja naisiin, seksuaalivähemmistöihin ja maan sisäisesti siirtymään joutuneisiin kohdistuvista ihmisoikeusongelmista. Vuoden 2021 aikana langetettiin kuolemanrangaistuksia, mutta niitä ei pantu täytäntöön.⁶³ Human Rights Watch (HRW) nostaa vuotta 2021 tarkastelevassa vuosiraportissa esiin aseellisten toimijoiden väkivallan, vakavista rikoksista vastuuseen joutumiseen liittyvät ongelmat, ilmaisu- ja kokoontumisvapauteen liittyvät asiat sekä lapsiin ja seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kohdistuvat oikeudenloukkaukset.⁶⁴

Freedom House -kansalaisjärjestön mukaan sotilas- ja lainvalvontaviranomaiset syylistyvät usein laittomiin teloituksiin, kidutukseen ja muihin väärinkäytöksiin. Poliisivoimissa on esitetty lukuisia syytöksiä kiristykistä, lahjonnasta ja liiallisesta voimankäytöstä. Amnesty Internationalin mukaan SARS-joukot ovat olleet vastuussa ainakin 82 kidutus- tai pahoinpitelytapauksesta tai ilman oikeudenkäyntiä tapahtuneesta teloituksesta vuosina 2017–2020. Vaikka SARS lakkautettiin vuonna 2020, poliisin väärinkäytöksiä koskevia väitteitä esiintyy edelleen. Turvallisuusviranomaisten vastuuseen joutuminen voiman käytöstä vuoden 2020 #EndSARS-protestien aikana on ollut puutteellista.⁶⁵

Nigerian viranomaiset yleensä toteuttavat ja panevat poliittisten toimijoiden päätöksiä täytäntöön Nigeriassa, mutta heidän työtään haittaavat muun muassa korruptio, puolueiden

⁶¹ Premium Times / Ogundipe 24.12.2018.

⁶² USDOS 12.4.2022, s. 2.

⁶³ Amnesty International 29.3.2022.

⁶⁴ HRW 13.1.2022.

⁶⁵ Freedom House 24.2.2022.

välinen konflikti; huono valvonta alueilla, joilla militanttiryhmät ovat aktiivisia, sekä presidentin terveysongelmat, joihin hän on hakenut hoitoa ulkomailta viime vuosina.⁶⁶

1.7 Ajankohtainen turvallisuustilanne Nigeriassa

Centre for Democracy and Development in West Africa (CDD) -tutkimuslaitoksen mukaan on olemassa merkittävää akateemista, journalistista ja poliittista tietämystä konfliktipesäkkeistä Nigerian eri geopoliittisilla alueilla. Kuitenkin vain muutamat tarjoavat kokonaisvaltaisen selvityksen, joka jäljittäisi näiden konfliktien väliset yhteydet, yhteiset piirteet ja eroavaisuudet. CDD:n raportti väittää, että yleiset tekijät Nigeriassa risteävät paikallisten tekijöiden kanssa kullakin geopoliittisella alueella, mikä johtaa toisistaan poikkeaviin konfliktieihin. Näitä yleisiä eli koko maan kattavia ajureita konfliktien taustalla ovat seuraavat:

- Maakiistat, joiden taustalla on usein ristiriitaiset näkemykset siitä, kenellä on oikeus jakaa maanomistuksia;
- elinkeinojen muuttuminen, minkä taustalla ovat ilmastonmuutos ja demografiset haasteet, jotka johtavat pulaan luonnonvaroista kuten maa-alasta, kasvillisuudesta, laidunmaasta ja kalastusvesistä;
- vastavuoroinen radikalisoituminen, etenkin fulani-karjankasvattajien stigmatisoituminen, joka lisää vihamielistä suhtautumista maatalousyhteisöihin;
- Nigerian turvallisuussektorin kapasiteetin ja ammattitaidon puute – kullakin geopoliittisella alueella turvallisuussektorin riittämättömät valmiudet ja/tai väärinkäytökset liittyvät kiinteästi toisiinsa ja ovat konfliktien syitä;
- kevyiden ja pienaseiden laittoman hallussapidon yleisyys;
- korruptio ja riittämätön oikeussuojan saatavuus, jotka lisäävät turvattomuutta;
- maantieteellinen ja alueellinen dynamiikka – Nigerian naapurivaltioista Niger, Kamerun ja Tšad ovat hauraita valtioita ja altistavat Nigerian alueellisille turvallisuusongelmille
- ideologiset kiistat: IPOB-ryhmän (tästä lisää myöhemmin) ja vähäisemmässä määrin jorubien separatistit South-Westin alueella ovat suora haaste Nigerian alueelliselle koskemattomuudelle. Ideologisesti vähemmän ohjaillut "bandiitit" Niger Deltan alueella ovat ryhtyneet aseelliseen toimintaan suurelta osin koska heidän poliittiset vaatimuksensa eivät ole tulleet kuulluiksi sekä
- politiikka – vuoden 2023 vaalien lähestyessä virkamiehet asettavat vaalit etusijalle turvallisuuden sijaan. Vaaleihin liittyvä kilpailu on lisännyt turvattomuutta ja vaikuttanut valtion reagoimiseen turvallisuusongelmiin.⁶⁷

Turvallisuusongelmat ovat voimistuneet Nigeriassa vuoden 2022 alkupuoliskolla, ja siviileihin kohdistuva väkivalta on lisääntynyt yleisesti koko maassa. ISWAP (Islamic State West-African Province) -ryhmittymä on laajentanut operatiivista toiminta-alueettaan, ja Ansarun toiminta luoteisessa Nigeriassa on elpynyt. Väkivaltaa esiintyy myös Nigerian kaakkoisosissa, jossa igbojen separatistiliike on edelleen aktiivinen. Yhteisöllisten ja etnisten militioiden harjoittama väkivalta jatkuu, ja siviileihin kohdistuva väkivalta muodostaa yli 60 % näiden toiminnasta.⁶⁸ Karjankasvattajien ja maanviljelijöiden välinen väkivalta on lisääntynyt ja levinnyt etelämmäs. Nigerjoen suistossa Niger Deltan alueella on pitkäaikaista tyytymättömyyttä ja kapinallistoimintaa. Väkivalta on johtanut pakenemisiin kotialueilta, massiiviseen humanitaariseen kriisiin ja siviileiden itsepuolustusryhmien lisääntymiseen. Nämä ryhmät muodostavat mahdollisen turvallisuusriskin ja ovat aiheuttaneet uuden ongelmakentän.⁶⁹

⁶⁶ Freedom House 24.2.2022.

⁶⁷ CDD 3/2022, s. 3–4.

⁶⁸ ACLED 15.2.2022.

⁶⁹ International Crisis Group [päiväämätön].

Akuutteja ongelmia Nigeriassa ovat jatkuva turvattomuus, erityisesti laajasti eri puolilla maata tapahtuvat sieppaukset, satunnaiset väkivaltaisuudet, rituaalimurhien esiintyminen ja paikasta toiseen kiertelevien bandiittien tekemät satunnaiset hyökkäykset, joita tapahtuu eniten North-Westin ja North-Centralin geopolittisilla alueilla.⁷⁰ International Crisis Group -järjestön syyskuun 2022 kriisikatsauksessa mainitaan erityisesti seuraavat turvallisuusongelmat: Väkivalta ympäri maata jatkuu vuoden 2023 yleisvaalien lähestyessä; turvallisuusviranomaisien hyökkäykset North-Eastin alueella laittavat jihadistit ahtaalle; aseelliset ryhmittymät uhmaavat turvallisuusoperaatioita North-Westin ja North-Centralin alueilla ja South-Eastin alueella Biafra-separatistit jatkavat agitaatiotaan ja rikollista väkivaltaa.⁷¹ ACLED-konfliktitietokannan verkkosivuilla on päivittyvä vaaliväkivaltaa seuraava "Nigeria Election Violence Tracker".⁷²

Sattumanvarainen, "perusteeton" väkivalta on lisääntynyt Nigeriassa. Tämä liittyy mahdollisesti siihen, että monet itsemääräämisoikeutta vaativat tai yhteiskunnalliset liikkeet ovat sortuneet sisäiseen kiistelyyn ja kohdanneet painostusta valtion taholta. Tällaisten ryhmien hajotessa ryhmien jäsenet hajaantuvat eri yhteisöihin aseet mukanaan. Nigeriassa on 60 % kaikista Länsi-Afrikan alueella olevista pienaseista.⁷³ Vuonna 2016 Vanguard -media uutisoi YK:n UNREC-keskukselta⁷⁴ saadun tiedon, jonka mukaan Nigeriassa oli yli 350 miljoonaa eli noin 70 % läntisessä Afrikassa liikkeellä olevaksi arvioidusta 500 miljoonasta laittomasta pien- ja kevytaseesta.⁷⁵ Heinäkuussa 2022 Nigerian senaatti hyväksyi lakiesityksen kansallisen komission perustamisesta pien- ja kevytaseiden leviämisen hillitsemiseksi.⁷⁶

YK:n humanitaarisen avun toimiston OCHA:n mukaan (9.2.2022) sieppaukset ovat Nigeriassa lisääntyneet vuodesta 2017 alkaen. 48 % sieppauksista (1439 henkilöä) on tapahtunut North-Westin geopolittisella alueella. Vähiten sieppauksia on tapahtunut South-Eastin geopolittisella alueella (77).⁷⁷ Uudemman, 9.6.2022 julkaistun lähteen mukaan sieppaukset lunnaita vastaan ovat lisääntyneet nopeasti ja pelkästään vuoden 2022 tammi-maaliskuussa Nigeriassa siepattiin 1484 ihmistä. Joissakin tapauksissa valtion turvallisuustoimijat ovat toimineet yhteistyössä rikollisryhmien kanssa.⁷⁸

Helmikuussa 2020 edustajainhuone esitti kansallisen hätätilan julistamista rituaalimurhien lisääntymisen vuoksi. Kansallisen hätätilan julistamisen ehdottaminen, esimerkiksi kansalaisyhteiskunnan tai poliittisten toimijoiden toimesta, ei ole mitenkään epätavallista Nigeriassa.⁷⁹

Toukokuussa 2022 NOIPollsin kyselyssä 68 % kyselyyn osallistuneista aikuisista nigerialaisista oli sitä mieltä, että Nigeria ei ole turvallinen, 29 %:n mielestä melko turvallinen ja 3 %:n mielestä hyvin turvallinen. Vastaaajien mielestä omalla alueella suurimmat turvallisuusongelmat olivat etenkin aseelliset ryöstöt ja sieppaukset. 77 % ei tiennyt yhtään hätänumeroa (engl. security helpline), johon voisi soittaa.⁸⁰

⁷⁰ CFR / Obadare 10.5.2022 [blogikirjoitus].

⁷¹ International Crisis Group 9/2022.

⁷² ACLED 25.10.2022.

⁷³ CFR / Obadare 9.6.2022 [blogikirjoitus]. Viimeisessä lauseessa lähteessä viitataan julkaisuun, jota ei enää löydy mainitun hyperlinkin <https://www.14nstrategies.com/latest-insights/2021/4/14/small-arms-proliferate-in-nigeria> takaa.

⁷⁴ United Nations Regional Centre for Peace and Disarmament in Africa.

⁷⁵ Vanguard 2.8.2016.

⁷⁶ Premium Times / Oroanusi 26.7.2022.

⁷⁷ UN OCHA 9.2.2022, s. 69.

⁷⁸ CFR / Obadare 9.6.2022 [blogikirjoitus].

⁷⁹ CFR / Obadare 14.2.2022 [blogikirjoitus].

⁸⁰ NOIPolls 27.5.2022.

Tässä raportissa on muiden lähteiden ohella käytetty yleisestä turvallisuustilanteesta ja yksittäisistä välikohtauksista raportoimiseen pääosin ACLED-tutkimuslaitoksen (Armed Conflict Location & Event Data Project) tuottamaa tietoa turvallisuuteen ja poliittiseen tilanteeseen vaikuttavista tapahtumista, toisin sanoen turvallisuusvälikohtauksista. ACLED kerää ja analysoi poliittiseen väkivaltaan ja mielenosoituksiin liittyvää tietoa kehittyvissä maissa kuten Nigeriassa. Tietokannassaan se erittelee väkivallan tyypin, ajankohdan, sijainnin, tekijät, tapahtumien kulun ja surmansa saaneiden määrän. ACLED-tutkimuslaitoksen verkkosivuilla kerrotaan tiedonkeruun metodologiasta yksityiskohtaisemmin.⁸¹

ACLED-tietokanta on julkinen, mutta se edellyttää kirjautumista. Tässä raportissa käsitellään lyhyesti turvallisuusvälikohtausten ja siviiliuhrien määrä vuoden 2020 syyskuun alusta⁸² vuoden 2021 loppuun. Tarkempana tarkasteluajanjaksona tässä raportissa käytetään tammi-syyskuuta 2022. Tässä raportissa turvallisuusvälikohtausten määriä esittäviin tietoihin on otettu ACLED-tietokannasta taistelut (*battles*), räjähd- ja muut etäiskut (*explosions/remote violence*) ja väkivalta siviilejä vastaan (*violence against civilians*). Välikohtauslukuihin ei ole otettu mukaan mielenosoituksia (*demonstrations*) ja mellakoita (*riots*), mutta ne on mainittu erikseen lyhyesti.

Euroopan Unionin turvapaikkavirasto EUAA (European Union Asylum Agency) on julkaissut Nigeriää käsittelevän turvallisuustilanneraportin kesäkuussa 2021.⁸³ Myös EUAA:n raportissa on käytetty ACLED-tilastoja, mutta on huomattava, että EUAA:n raportissa lukuihin on laskettu mukaan mellakat (*riots*) ja osa mielenosoituksista (*demonstrations*)⁸⁴.

EUAA:n mukaan tiedot väkivaltaisuuksista ja kuolemantapauksista, mukaan lukien ACLED-konfliktitietokannan tiedot, eivät välttämättä aina ole tarkkoja. Boko Haram -alueilta ja muilta "etulinjassa" olevilta alueilta ei pystytä säännöllisesti tuottamaan raportointia tiedotusvälineisiin ja tällaisten alueiden tapahtumat ovat aliraportoituja. Niillä alueilla, joissa on laajasti tiedotusvälineitä, kansalaisjärjestöjä ja kansallisia turvallisuustoimijoita, voi tapahtua ylliraportointia. EUAA pitääkin ACLED-lukuja vain arvioina ja viitteellisinä tietoina väkivallan kehityksestä.⁸⁵

ACLED -tietokannassa tilastoidaan numeerisesti surmansa saaneiden määrä pääasiassa erottelematta taistelijoita ja siviilejä toisistaan. Haavoittuneiden määriä ACLED ei tilastoi numeerisesti, joten haavoittuneita koskevat tiedot on kerättävä "käsin" tapauskuvauksista ja ne ovat epätarkkoja.

Väkivalta Nigerian koillisosissa eskaloitui vuonna 2014 ja johti siviiliväestön laajamittaiseen pakenemiseen kotialueilta. Kansainvälinen siirtolaisuusjärjestö IOM aloitti syyskuussa 2014 maan sisäisesti siirtymään joutuneiden (internally displaced person, IDP) Displacement Tracking Matrix (DTM) - ohjelman, jonka tavoitteena on kerätä, analysoida ja jakaa tietoa IDP:leistä ja palaaajista avun jakamisen tehostamiseksi.⁸⁶ IOM ei kerää tietoja South-Eastin alueella mahdollisista maan sisäisesti siirtymään joutuneista henkilöistä⁸⁷, mutta ACLED-konfliktitietokannan turvallisuusvälikohtausten tapauskuvauksissa mainitaan muutamista pakenemisista South-Eastin alueella.⁸⁸ YK:n pakolaisjärjestö UNHCR:n koko maata kuvaavan kartan (tilanne 30.9.2022) mukaan Nigeriassa on yli 3 miljoonaa maan sisäisesti siirtymään

⁸¹ ACLED 6/2022.

⁸² Maahanmuuttoviraston edellinen Nigerian turvallisuutta käsittelevä raportti kattoi turvallisuusvälikohtauksia elokuun 2020 loppuun asti. Maahanmuuttovirasto / Maatietopalvelu 30.10.2020.

⁸³ EUAA 6/2021.

⁸⁴ EUAA 6/2021, s. 16.

⁸⁵ EUAA 6/2021, s. 16.

⁸⁶ IOM 24.9.2020, s. 3.

⁸⁷ kts <https://displacement.iom.int/nigeria> >> Reports. South-Eastin alueelta ei löydy raportteja tästä teemasta.

⁸⁸ ACLED [päiväämätön].

joutunutta henkilöä North-Eastin, North-Westin ja North-Centralin geopoliittisilla alueilla. South-Eastissa heitä ei UNHCR:n kartan mukaan ole. Nigerianlaisia turvapaikanhakijoita ja pakolaisia oleskelee Nigerissä, Tšadissa ja Kamerunissa noin 340 000. UNHCR:n kartan mukaan nämä ovat lähtöisin Nigerian muilta alueilta kuin South-Eastista. Nigeriassa South-Southin geopoliittisella alueella oleskelee noin 92 000 pakolaista ja turvapaikanhakijaa muista maista. UNHCR:n kartan mukaan tällaista pakolaisväestöä ei kuitenkaan olisi South-Eastin alueella.⁸⁹

1.8 Ajankohtainen turvallisuustilanne South-Eastin geopoliittisella alueella

Vuonna 2012 South-Eastin alueella igbot perustivat **IPOB:in (Indigenous People of Biafra)**, jolla on kaksi keskeistä tavoitetta: igbojen suojeleminen ja igbojen asuttamien alueiden itsenäistyminen Nigeriasta. IPOB on taisteluhenkisempi kuin jo ennen IPOB:ia alueella toiminut toinen suuri Biafran⁹⁰ itsenäistymistä kannattanut liike MASSOB (the Movement for the Actualization of the Sovereign State of Biafra). Biafra-aktivismi toimii etenkin internetissä, WhatsAppissa ja sosiaalisessa mediassa kuten Facebookissa. Liikkeen näkyvimmit aktivistit toimivat ulkomailta käsin. Vuonna 2020 IPOB perusti **ESN (Eastern Security Network)** -järjestysenvalvojaryhmän, joka joidenkin tarkkailijoiden näkökulmasta on IPOB:in aseellinen siipi. Nigeria on toteuttanut tammikuusta 2021 lähtien sotilaallista toimintaa IPOB:ia/ESN:ää vastaan.⁹¹

South-Eastin geopoliittisella alueella yhteisöjen välisiä levottomuuksia, kapinallistoimintaa ja rikollisuutta on esiintynyt pitkään. Radikaali separatismi on kiihtynyt vuodesta 2012 lähtien. Operation Python Dance -sotilasoperaation käynnistämisestä vuonna 2016 alkaen vastakkainasettelu IPOB:in ja Nigerian turvallisuusjoukkojen, etenkin poliisin, armeijan ja DSS:n (Department of State Security) välillä on tiivistynyt. IPOB:in johtajan Nnamdi Kanun vangitseminen vuonna 2015 merkitsi käännekohtaa konfliktissa ja toimi monille jäsenille kehotuksena tarttua aseisiin. Vuoden 2020 alussa ESN:n perustaminen oli yksi uusi käännekohta konfliktissa. Myöhemmin samana vuonna IPOB alkoi määrätä asukkaita protestoimaan pysymällä kotona (engl. "sit-at-home protests"). Valtion turvallisuusjoukot suorittavat toistuvasti brutaleja turvallisuusoperaatioita South-Eastin alueella.⁹² Monet South-Eastin alueen asukkaat sanovat, että liikkumista rajoittavilla protesteilla on ollut vakavia taloudellisia vaikutuksia.⁹³

Hallitus aloitti tammikuussa 2021 kampanjan South-Eastin alueella IPOB:in aseellista siipeä vastaan. IPOB:in johtaja Nnamdi Kanu, joka oli paennut maasta vuonna 2017 vapauduttuaan takuita vastaan⁹⁴, pidätettiin ulkomailla ja palautettiin (Keniasta) Nigeriaan kesäkuun 2021 lopulla, ja Nigerian viranomaiset syyttivät Kanua terrorismista⁹⁵ ja maanpetoksesta. Kanun asianajaja syytti heinäkuussa Kenian hallitusta siitä, että se kohteli Kanua väärin ennen kuin tämä palautettiin Nigeriaan. Kenia kielsi syytökset. Myöhemmin samassa kuussa Iso-Britannia, jonka kansalaisuus Kanulla on, kehotti Nigeriaa antamaan selvityksen Kanun pidätyksen olosuhteista.⁹⁶ Viranomaiset eivät ole paljastaneet missä ja miten Kanu pidätettiin. Kanun edustajat väittävät, että Kanu olisi siepattu Keniassa.⁹⁷ 20.10.2022 muutoksenhakutuomioistuin hylkäsi Kanua vastaan nostetut terrorismisyytteet ja määräsi Kanun vapautettavaksi. Liittovaltion korkein oikeus käsittelee 27.10.2022 Umuahiassa Abian osavaltiossa Kanun

⁸⁹ UNHCR 7.10.2022 [kartta].

⁹⁰ UNPO 3.8.2020.

⁹¹ Daly 7.4.2021.

⁹² CDD 3/2022, s. 31.

⁹³ Jazeera (AI) / Egbejule 22.11.2021.

⁹⁴ HRW 13.1.2022.

⁹⁵ HRW 13.1.2022.

⁹⁶ Freedom House 24.2.2022.

⁹⁷ HRW 13.1.2022.

nostamaa perusoikeuskannetta, joka koskee Nigerian turvallisuustoimijoiden tekemää pidätystä Keniassa ja "karkottamista" Nigeriaan.⁹⁸

IPOB:in aseellinen siipi ESN on lisännyt aseellista taistelua South-Eastin alueen irrottamiseksi Nigeriasta ja itsenäisen Biafran valtion perustamiseksi. Aikanaan Biafran valtion perustamisyrittäykset johtivat sisällissotaan vuosina 1967–1970 ja itsenäistymisyrittäykset epäonnistuivat. Centre for Democracy and Development in West Africa (CDD) - tutkimuslaitoksen mukaan Nigerian hallitus on virallisesti määritellyt IPOB:in terroristijärjestöksi⁹⁹ ja hylännyt neuvottelut järjestön kanssa. South-Eastin alueen poliittiset ja perinteiset johtajat ovat vaatineet Nnamdi Kanun vapauttamista, koska Kanun vapautus osaltaan vähentäisi väkivaltaa alueella. Presidentti Muhammadu Buhari on torjunut nämä vaatimukset.¹⁰⁰ Yli 50 vuotta sisällissodan jälkeen South-Eastin alue on edelleenkin epävakaa. Viime vuosina IPOB on arvostellut Nigerian liittovaltiota rakenteellisesta väkivallasta, joka ilmenee talouteen ja poliittiseen valtaan liittyvänä syrjintänä sekä fulanipaimentolaisten lisääntyneinä väkivallantekoina. Havaitun eriarvoisuuden, epäoikeudenmukaisuuden ja väkivallan vuoksi IPOB vaatii Biafran erottamista muusta Nigeriasta. Nigerian hallinto vastustaa tätä pyrkimystä väkivaltaisesti. Sekä IPOB:in kapinallistoiminta, että valtion turvallisuusjoukkojen toiminta on aiheuttanut ihmishenkien menetyksiä sekä vahingoittanut elinkeinoja ja julkisia palveluja.¹⁰¹

IPOB:in kapinalliset kiihotustoimet ja Nigerian valtiollisten turvallisuustoimijoiden raaka voimankäyttö on johtanut useiden julkisten kiinteistöjen tuhoutumiseen South-Eastin geopolitiisella alueella. IPOB-ryhmä on esimerkiksi polttanut useita poliisiasemia vuoden 2021 aikana sekä esimerkiksi tuhonnut joitakin vaalikomission (Independent National Electoral Commission, INEC) tiloja ja materiaaleja.¹⁰²

Nimettömän sotilaallisen lähteen The Cable -medialle antamien tietojen mukaan (2.6.2022) IPOB olisi värvännyt yli 50 000 henkilöä sotilaiksi ESN -verkostoon ja varastoinut aseita, joista suurin osa olisi varastettu poliisilta #EndSARS -protestien aikana. Lisäksi lähteen mukaan IPOB hankkii aseita tekemällä yhteistyötä kamerunilaisen separatistiliikkeen Ambazonia Governing Councilin kanssa ja lähettää joka viikko vähintään 2000 miestä tai naista Kameruniin saamaan aseenkäyttökoulutusta.¹⁰³ Muista lähteistä ei löydy sellaista tietoa, joka vahvistaisi ESN:llä olevan 50 000 taistelijaa.¹⁰⁴ Council on Foreign Relations -tutkimuslaitoksen artikkelissa epäillään lukumäärää koskevan tiedon paikkansapitävyyttä. Sen sijaan IPOB:in mainitaan tukeutuvan ensisijaisesti jengien, järjestysvalvojaryhmien ja kevyesti aseistettujen henkilöiden kanssa liittoutumiseen. Tällaisten IPOB:in lukuun toimivien henkilöiden määräksi arvioidaan enintään 5000. Tällaisten taistelijoiden kerrotaan soveltuvan paremmin eristettyjen hyökkäysten toteuttamiseen poliisilaitoksilla ja turvallisuustoimijoiden tarkastuspisteillä kuin organisoitumaan järjestäytyneeksi taistelujoukoksi.¹⁰⁵

Haastatellun MASSOB:in edustajan mukaan Nnamdi Kanu on IPOB:in organisatorinen johtaja, mutta toiminta on organisoitu siten, että ryhmällä on alueellisia johtajia. Alue voi olla kylä tai suurempi maantieteellinen alue. Alueellisilla johtajilla on autonomista valtaa, mutta samalla he noudattavat järjestön päätavoitteita. Tämän toimintatavan ansiosta IPOB voi jatkaa toimintaansa ilman, että se on riippuvainen yhdestäkään johtajasta, esimerkiksi jonkin johtajan

⁹⁸ Premium Times / Ugwu 20.10.2022.

⁹⁹ Verkossa asiasta liikkuu erilaisia tietoja. Africa Check 18.3.2021.

¹⁰⁰ Premium Times / Adebayo 3.4.2022.

¹⁰¹ Nextier SPD 9.8.2021.

¹⁰² Nextier SPD 16.8.2021, s. 1–2.

¹⁰³ Cable (The) / Yusuff 2.6.2022.

¹⁰⁴ Käyty läpi keskeisimpiä englanninkielisiä lähteitä. Kanadan maahanmuutto- ja pakolaislautakunta IRB ei myöskään löytänyt tietoa muista lähteistä 2.6.2022 julkaisemaansa kyselyvastaukseen. IRB 2.6.2022.

¹⁰⁵ CFR / Wodu 10.2.2022 [blogikirjoitus].

joutuessa pidätetyksi, vangituksi tai tapetuksi.¹⁰⁶ Nigerialaisen nimettömänä pysyttelevän toimittajan mukaan IPOB ei olisi hyvin organisoitu ryhmä, ja Nnamdi Kanu ja Emma Powerful olisivat ainoat jäljellä olevat johtajat, koska muut on erotettu tai he ovat perustaneet omat ryhmittymänsä.¹⁰⁷ Ilorinin yliopistossa työskentelevän apulaisprofessorin mukaan eri ryhmittymien keskuudessa ja johtajuusketjussa vallitsee epäluottamus, joka johtuu Kanun pidätyksestä ja oikeudenkäynnistä. Käynnissä on järjestön sisäinen valtataistelu.¹⁰⁸

MASSOB:in koordinaattorin mukaan sekä IPOB että MASSOB toteuttavat väkivallattomia protesteja ja jakavat tiedustelutietoa. Yksittäiset henkilöt voivat olla kummankin liikkeen jäseniä samanaikaisesti. Yhteisestä väkivallattomasta toiminnasta esimerkkinä toimii sit-at-home -maanantailakat.¹⁰⁹ Nigerialaisen toimittajan mukaan IPOB ja MASSOB eivät olisi kuitenkaan yksimielisiä siitä, miten erilaisia toimintoja tulisi toteuttaa. Lisäksi MASSOB on aina toiminut väkivallattomasti, eikä sitä ole koskaan nimetty terroristiorganisaatioksi, kun taas IPOB on radikalisoitunut ja ottanut käyttöön myös väkivaltaisia toimintatapoja.¹¹⁰ Ilorinin yliopistossa työskentelevän apulaisprofessorin mukaan rikolliset ovat "kaapanneet" sit-at-home -määräykset omaan käyttöönsä.¹¹¹ IPOB:n johtohenkilöihin kuuluvan Emma Powerfullin mukaan IPOB on luopunut sit-at-home -määräyksistä, ja jos tällaisia määräyksiä alueella ilmenee, ne eivät ole IPOB:in julistamia.¹¹²

IPOB News -nimisellä Facebook -tilillä on noin 19 000 seuraajaa.¹¹³

Vaikka yleisön huomio on kohdistunut IPOB-järjestön separatismiin, South-Eastin alueella on useita muitakin väkivallan ilmenemismuotoja. Näihin kuuluvat **etniset ja "sub-etniset" konfliktit, uskonnolliset ja sektaariset kahakat, resurssienjakoon liittyvät yhteisölliset kiistat, järjestyksenvallvojaryhmien (engl. vigilantes) toiminta ja vaaleihin liittyvä väkivalta**. Nigerian hallitus yhdistää suurimman osan väkivallasta ESN:n toimintaan, mutta myös järjestyksenvallvojaryhmät syyllistyvät ylilyönteihin. South-Eastissa esiintyy myös karjankasvattajien ja maanviljelijöiden välisiä yhteenottoja.¹¹⁴

Nextier Violent Conflict Database -konfliktitietokannan pohjalta tehdyssä raportissa mainitaan, että South-Eastin alueella tapahtui vuonna 2021 yhteensä 128 separatismiin liittyvää välikohtausta ja 294 separatismiin liittyvää kuolemantapausta. South-Eastin alueen Imon ja Anambran osavaltiot olivat kuitenkin Nigerian eri osavaltioiden välisessä vertailussa, jossa tarkasteltiin separatismiin liittyvien välikohtausten ja surmien määrää.¹¹⁵ Separatistisen väkivallan South-Eastin alueen on kiihtynyt vuoden 2022 ensimmäisen puolen vuoden aikana, sillä alueella on esiintynyt tarkastelujakson aikana 145 separatistiseen toimintaan liittyvää välikohtausta, joiden seurauksena on saanut surmansa 209 ihmistä. Osavaltiotasolla

¹⁰⁶ IRB 2.6.2022 [kyselyvastaus]. MASSOB:in koordinaattorin haastattelu 1.4.2022.

¹⁰⁷ IRB 2.6.2022 [kyselyvastaus]. Nimettömänä pysyttelevän nigerialaisen toimittajan haastattelu 8.4.2022.

¹⁰⁸ IRB 2.6.2022 [kyselyvastaus]. Nimettömänä pysyttelevän University of Ilorin -yliopiston apulaisprofessorin haastattelu 28.3.2022.

¹⁰⁹ IRB 2.6.2022 [kyselyvastaus]. MASSOB:in koordinaattorin haastattelut 1.4.2022 ja 5.4.2022.

¹¹⁰ IRB 2.6.2022 [kyselyvastaus]. Nimettömänä pysyttelevän nigerialaisen toimittajan haastattelu 8.4.2022.

¹¹¹ IRB 2.6.2022 [kyselyvastaus]. Nimettömänä pysyttelevän University of Ilorin -yliopiston apulaisprofessorin haastattelu 28.3.2022.

¹¹² Cable (The) / Akpan 1.4.2022.

¹¹³ IPOB News [päiväämätön] [Facebook-tili].

¹¹⁴ CDD 3/2022, s. 34. Alkuperäislähde: Udeh, C. / Ecologist 22.2.2018. *How climate change is provoking clashes between herdsman and farmers in Nigeria*.

¹¹⁵ Nextier SPD 27.9.2022, s. 34–35.

tarkasteltuna Anambra ja Imo olivat jälleen kärjessä. Kolmannelle ja neljännelle sijalle ovat nousseet Ebonyi ja Enugu.¹¹⁶

Kultismiin, bandiittitoimintaan, terrorismiin sekä karjankasvattajien ja paimentolaisten väliseen konfliktiin liittyvissä väkivaltaisuuksissa South-Eastin geopolittinen alue sen sijaan ei ole ollut vuonna 2021 ja tammi-kesäkuussa 2022 Nigerian kärjessä.¹¹⁷

2. Abian osavaltio

2.1. Taustatietoja Abian osavaltiosta

2.1.1. Sijainti ja kulkuyhteydet

Abian osavaltion pääkaupunki on Umuahia. Muita suuria kaupunkeja ovat Aba, Osusu Aba, Uturu ja Oro Arochukwu.¹¹⁸ Osavaltiossa on 17 paikallishallintoaluetta¹¹⁹, joiden sijainti on esitetty Columbian yliopiston julkaisemassa kartassa¹²⁰. Osavaltiolla on yhteistä rajaa seuraavien osavaltioiden kanssa: Ebonyi, Rivers, Cross River, Akwa Ibom, Imo ja Anambra.¹²¹

Flightradar24 -sivuston mukaan Abian osavaltiossa ei ole siviililentokenttää.¹²² Nigerian valtiollisen rautatieyhtiön verkkosivuilta ei löydy sellaista tietoa, että Abian osavaltioon olisi olemassa junayhteyksiä.¹²³

Nigeriassa on sekä hyväksyttyjä että luvattomia ajoneuvojen tarkastuspisteitä. Toiset ovat turvatarkastuksia, ja toiset liittyvät pienten maksujen kiristämiseen. Nigerian kaupunki- ja maaseututeillä on usein raportoitu aseellisista ryöstöistä ja autojen kaappauksista. Julkinen liikenne on Nigeriassa vaarallista. Taksit ja kaukoliikenteen linja-autot ovat usein huonosti huollettuja, vakuuttamattomia ja kuljettajat kouluttamattomia.¹²⁴ Tieturvallisuuteen vaikuttavista tapahtumista kts. kohta 2.2.5. *Humanitaarinen tilanne: Päivittäinen elämä ja aseellisen selkkauksen vaikutus.*

2.1.2. Väkiluku; etninen ja uskonnollinen jakauma

Abian osavaltiossa oli vuonna 2016 arviolta 3,727 miljoonaa asukasta.¹²⁵ Vuoden 2006 väestönlaskennassa osavaltion väkiluku oli noin 2,845 miljoonaa. Paikallishallintoalueet ja niiden väkiluku vuoden 2006 väestönlaskennassa olivat seuraavat: Aba North (106 844), Aba South (427 421), Arochukwu (169 339), Bende (192 621), Ikwuano (137 897), Isiala Ngwa North (154 084), Isiala Ngwa South (136 650), Isiukwuato (115 794), Obi Ngwa (181 894), Ohafia (245 987), Osisioma Ngwa (220 662), Ugwunagbo (85 371), Ukwu East (58 139), Ukwu West

¹¹⁶ Nextier SPD 27.9.2022, s. 51.

¹¹⁷ Nextier SPD 27.9.2022, s. 18–19, 23–24, 28–29, 44–45, 55–56, 59–60, 64–65, 74–75.

¹¹⁸ Federal Republic of Nigeria [päiväämätön].

¹¹⁹ Federal Republic of Nigeria [päiväämätön].

¹²⁰ Izady / University of Columbia 2020 [kartta].

¹²¹ UN (United Nations) Geospatial 1.8.2014 [kartta].

¹²² Flightradar24 [päiväämätön] a > kts. kohta Closest airports.

¹²³ NRC [päiväämätön].

¹²⁴ Government of United Kingdom 19.8.2022.

¹²⁵ NBS [päiväämätön].

(87 367), Umuahia North (ei mainittu), Umuahia South (ei mainittu) ja Umunneochi (ei mainittu).¹²⁶

Abian virallinen kieli on englanti ja paikalliskieli igbo.¹²⁷ Lisäksi Abiassa puhutaan hausaa ja jorubaa.¹²⁸

Nigerian hallituksen verkkosivuston mukaan Abian osavaltion asukkaista suurin osa (95 %) on etniseltä taustaltaan igboja.¹²⁹ Myös Australian ulko- ja kauppaministeriön (Department of Foreign Affairs and Trade, DFAT) julkaiseman kartan mukaan suurimmassa osassa osavaltiota igbot ovat suurin etninen ryhmä. Lisäksi pienessä osassa osavaltiota, idässä ja etelässä, suurimpana etnisenä ryhmänä on ibibiot. Osavaltion asukkaat ovat uskonnolliselta vakaumukseltaan pääasiassa kristittyjä.¹³⁰ Kristittyjen osuus on suuri etenkin osavaltion keskiosissa ja hieman pienempi pohjoisessa ja etelässä.¹³¹

2.1.3. Aluehallinta ja viranomaissuojelu

Kts. kohta 1.5 *Nigerian valtiolliset turvallisuustoimijat, järjestyksenvalvojaryhmät ja viranomaissuojelu*. Nigeriassa myös viranomaiset itse voivat syllistyä oikeudenloukkauksiin siviilejä vastaan, kts. kohta 1.6 *Huomattavimmat ihmisoikeusongelmat Nigeriassa*.

Hallitus aloitti tammikuussa 2021 kampanjan South-Eastin alueella IPOB:in aseellista siipeä vastaan.¹³² Nextier SPD:n mukaan South-Eastin osavaltioissa toimivat edellä mainituista valtiollisista turvallisuustoimijoista Nigerian armeija, poliisivoimat ja DSS.¹³³ ACLED-konfliktitietokannassa (tarkasteltu tammi-syyskuuta 2022) mainitaan valtio-osapuolen toimijoina Nigerian armeija ja poliisi.¹³⁴ Käytävissä olevista lähteistä ei löytynyt sellaista tietoa, että IPOB tai ESN hallitsi alueita Abian osavaltiossa.

2.2. Konfliktin intensiteetti Abian osavaltiossa

2.2.1. Konfliktin osapuolet, sodankäynnin keinot, taktiikat, taistelualueet, räjähdesaasteet

ACLED-konfliktitietokannan mukaan turvallisuusvälikohtaustyytit Abiassa ovat olleet (9/2020-9/2022) tyypiltään taisteluja ja suoraa väkivaltaa siviilejä vastaan. Lisäksi vuonna 2021 tapahtui yksi räjähd- tai muu etäisku. Taisteluissa (aseellisissa yhteenotoissa) osapuolina ovat useimmiten olleet IPOB, tunnistamattomat aseistetut ryhmät tai kultti- tai muut militiat ja Nigerian turvallisuusjoukot. Väkivallassa siviilejä vastaan on useimmiten kyse aseellisesta hyökkäyksestä, mutta myös useita sieppauksia on raportoitu.¹³⁵

¹²⁶ Paikallishallintoalueet: Federal Republic of Nigeria [päiväämätön]. Väkiluvut vuonna 2006: Izady / University of Columbia 2020 [kartta].

¹²⁷ Federal Republic of Nigeria [päiväämätön].

¹²⁸ NBS [päiväämätön].

¹²⁹ Federal Republic of Nigeria [päiväämätön].

¹³⁰ Australian Government / DFAT 3.12.2020, s. 2 [kartta].

¹³¹ Izady / University of Columbia 2020 [kartta].

¹³² Freedom House 24.2.2022.

¹³³ Nextier SPD 9.8.2021.

¹³⁴ ACLED [päiväämätön].

¹³⁵ ACLED [päiväämätön].

Mine Action Review -julkaisun mukaan Nigeriassa itsevalmisteisia räjähteitä käytetään erityisesti maan pohjois- ja koillisosassa. Abian osavaltiota ei julkaisussa mainita.¹³⁶ ACLED-konfliktitietokannan mukaan yhdessä vuonna 2021 tapahtuneessa räjähd- tai muussa etäiskussa kyseessä oli tuntemattoman aseellisen ryhmän asettama räjähtävä esine äänestyspaikalla Aba Northissa. Tietokannassa ei ole yhtään mainintaa esimerkiksi maamiinoista.¹³⁷

2.2.2. Turvallisuusvälikohtausten määrä

Syys-joulukuu 2020: Turvallisuusvälikohtauksia esiintyi yhteensä 7, näistä 4 oli taisteluja ja 3 väkivaltaa siviilejä vastaan. Räjähd- tai muita etäiskuja ei raportoitu tapahtuneen.

Vuosi 2021: Abian osavaltiossa tapahtui vuonna 2021 yhteensä 28 turvallisuusvälikohtausta, jotka koostuivat taisteluista (14), räjähd- tai muusta etäiskusta (1) ja väkivallasta siviilejä vastaan (13). Turvallisuusvälikohtaukset jakautuivat paikallishallintoalueittain seuraavasti: Aba North (0), Aba South (7), Arochukwu (1), Bende (2), Ikwuano (1), Isiala Ngwa North (0), Isiala Ngwa South (1), Isiukwuato (3), Obi Ngwa (1), Ohafia (4), Osisioma Ngwa (0), Ugwunagbo (0), Ukwu East (0), Ukwu West (0), Umuahia North (8), Umuahia South (0) ja Umunneochi (0).

Tammi-kesäkuu 2022: Turvallisuusvälikohtauksia esiintyi yhteensä 13, näistä 3 oli taisteluja ja 10 väkivaltaa siviilejä vastaan. Kahdessa taistelussa kyse oli tuntemattoman aseryhmän tai IPOB:in yhteenotoista Nigerian turvallisuusjoukkojen kanssa. Yhdessä tapauksessa kyseessä oli Aro ja Bobo -kulttimilitioiden välisestä yhteenotosta. Väkivaltaan siviilejä vastaan syylistyivät useimmiten tunnistamattomat aseelliset ryhmät tai fulanien etninen militia, yhdessä tapauksessa Nigerian armeija.

Välikohtaukset jakaantuivat paikallishallintoalueittain seuraavasti: Aba North (1), Aba South (4), Isiala Ngwa North (1), Isiukwuato (3), Ohafia (1) ja Ukwu West (1). Lisäksi yhden välikohtauksen mainitaan tapahtuneen Nneochissa. Kyse on oletettavasti Umunneochista. Muilla paikallishallintoalueilla ei raportoitu turvallisuusvälikohtauksia.

Heinä-syyskuu 2022: Abian osavaltiossa tapahtui 11 turvallisuusvälikohtausta, jotka koostuivat taisteluista (5) ja väkivallasta siviilejä vastaan (6). Taisteluista neljässä kyse oli ei-valtiollisten ryhmien (tunnistamaton aseellinen ryhmä, fulanimilitia) ja Nigerian turvallisuusjoukkojen (armeija ja poliisi) välisistä taisteluista. Yhdessä välikohtauksessa kyse oli kahden militian (fulanimilitia ja Umunneochi -yhteisö militia) välisestä yhteenotosta. Väkivaltaan siviilejä vastaan syylistyivät Nigerian armeija ja tunnistamattomat aseelliset ryhmät. Väkivalta oli tyypiltään hyökkäyksiä ja sieppauksia. Välikohtaukset jakaantuivat paikallishallintoalueittain seuraavasti: Nneochi (Umunneochi) (7), Ohafia (3) ja Umuahia North (1). Muilla paikallishallintoalueilla ei raportoitu turvallisuusvälikohtauksia.¹³⁸

2.2.3. Siviiliuhrit

Syys-joulukuu 2020: Väkivallassa siviilejä vastaan 1 henkilö sai surmansa ja 1 haavoittui. Lisäksi 1 henkilö siepattiin.

Vuosi 2021: Vuonna 2021 väkivallassa siviilejä vastaan sai surmansa vähintään 11 henkilöä, joista vähintään 6 sai surmansa yksittäisessä välikohtauksessa Ikwuanon paikallishallintoalueella 4.5.2021, jolloin Nkaria -yhteisö militia hyökkäsi Usaka Ukwu -yhteisön kimppuun. Kyseessä oli

¹³⁶ Mine Action Review 2021, s. 185-190.

¹³⁷ ACLED [päiväämätön].

¹³⁸ ACLED [päiväämätön].

kiista maa-alueiden rajoista näiden yhteisöjen välillä. Muut siviilien surmat tapahtuivat Iuikwuatossa (1), Obioma Ngwassa (1), Aba Southissa (1) ja Umuahia Northissa (2).

Lisäksi tuntematon määrä siviilejä haavoittui 20.9.2021 aseistettujen henkilöiden hyökättyä matkustajien kimppuun Ohafian paikallishallintoalueella. Lisäksi väkivallanteoissa siviilejä vastaan siepattiin useita henkilöitä useiden eri välikohtausten aikaan useilla paikallishallintoalueilla. Taisteluissa tai etä- tai muissa räjähdyskuissa ei raportoitu siviiliuhreja.

Tammi-kesäkuu 2022: Väkivallassa siviilejä vastaan sai surmansa vähintään 14 henkilöä. Lisäksi yksi siviili haavoittui. Taisteluissa ei syntynyt siviiliuhreja. Väkivallan muotoja olivat pääasiassa hyökkäykset ja sieppaukset lunnaiden vaatimisen vuoksi. Huomattavin tapahtuma sijoittui Ukwa Westin paikallishallintoalueelle, jossa tunnistamattomat aseistetut henkilöt hyökkäsivät torikauppiaiden kimppuun Omumauzin yhteisössä 17.2.2022. Tuolloin 8 ihmistä sai surmansa. Väkivallanteoissa siviilejä kohtaan tapahtuneet surmat jakautuvat paikallishallintoalueittain seuraavasti: Iuikwuato (2), Ohafia (4) ja Ukwa West (8). Muilla alueilla ei raportoitu siviilien surmia.

Heinä-syyskuu 2022: Väkivallassa siviilejä vastaan sai surmansa 42 henkilöä. Kaikki surmat tapahtuivat samana päivänä¹³⁹ 19.8.2022 Ohafian paikallishallintoalueella. Tuolloin nigerilaiset sotilaat hyökkäsivät Amangwun ja Amaekpun kyliin. Sotilaat sieppasivat ja polttivat elävältä 15 ja surmasivat muulla tavoin 27 siviiliä ja hautasivat nämä. Muilla paikallishallintoalueilla ei raportoitu siviilien surmia väkivallassa siviilejä vastaan. Lisäksi osavaltiossa esiintyi joitakin sieppauksia. Esimerkiksi 24.7.2022 tunnistamaton aseistettu ryhmä sieppasi tuntemattoman määrän ihmisiä Nneohissa lähellä armeija tarkastuspistettä.

Taisteluksi määritellyissä välikohtauksissa tuntematon määrä siviilejä haavoittui ja joidenkin lähteiden mukaan yksi siviili sai surmansa: 5.9.2022 paikallinen "puolustusmilitia" torjui epäillyn fulanimilitian hyökkäyksen siviilejä vastaan Iuochissa Nneochissa. Hyökkääjät olivat naamioituneet sotilaspukuihin. Tuntematon määrä paikalla olleita siviilejä haavoittui. 17.8.2022 tunnistamaton aseellinen ryhmä otti yhteen Nigerian armeijan kanssa Ebem Ohafiassa, Ohafian paikallishallintoalueella. Mahdollisesti yksi siviili sai surmansa harhaluodista.¹⁴⁰

2.2.4. Maan sisäisesti ja lähialueelle rajojen yli siirtymään joutuneet ja palanneet

IOM ei kerää tietoja South-Eastin alueella mahdollisista maan sisäisesti siirtymään joutuneista henkilöistä.¹⁴¹ YK:n pakolaisjärjestö UNHCR:n koko maata kuvaavan kartan (tilanne 30.9.2022) mukaan maan sisäisesti siirtyneitä ei olisi Abian osavaltiossa. Abiasta ei kartan mukaan myöskään olisi lähtenyt asukkaita pakoon ulkomaille eikä osavaltiossa olisi turvapaikanhakijoita tai pakolaisia muista maista.¹⁴² ACLED-konfliktitietokannasta ei löydy sellaista mainintaa, että Abian osavaltiota olisi paennut paikallisia siviilejä vuonna 2021 tai tammi-syyskuussa 2022.¹⁴³

¹³⁹ ACLED-tietokannassa ilmoitettu kaksi välikohtausta ilmeisesti koska tapahtumapaikkoja on kaksi. ACLED [päiväämätön].

¹⁴⁰ ACLED [päiväämätön].

¹⁴¹ kts <https://displacement.iom.int/nigeria> > Reports. Ei raportteja South-Eastin alueelta tästä teemasta.

¹⁴² UNHCR 7.10.2022 [kartta].

¹⁴³ ACLED [päiväämätön].

2.2.5. Humanitaarinen tilanne: Päivittäinen elämä ja aseellisen selkkauksen vaikutus

ACLED-konfliktitietokannasta löytyy tietoja yksittäisistä turvallisuusvälikohtauksista tai protesteista, jotka ovat tapahtuneet teiden varsilla ja vaikuttaneet paikallisten elämään. Esimerkiksi syyskuussa 2021 aseistetut henkilöt hyökkäsivät Ohafia-Uzuakoli-Umuahia tiellä kulkevia henkilöitä vastaan Ohafian osavaltiossa. Marraskuussa 2021 aseistetut fulanipaimentolaiset sieppasivat yli 10 tiellä kulkijaa sekä raiskasivat ja surmasivat naisen Isuikwato-Uturu -tiellä Isuikwuaton paikallishallintoalueella. 16.5.2022 epäillyt aseistetut fulanipaimentolaiset sieppasivat 7 opiskelijaa Okigwe-Uturu -tiellä Isuikwuaton paikallishallintoalueella. Lisäksi 17.5.2022 aseistetut fulanipaimentolaiset surmasivat opiskelijoita kuljettaneen henkilön samalla tiellä. 24.7.2022 sadat Nigerian pohjoisosista tulleet mielenosoittajat sulkivat tärkeän valtatie Abiassa protestoidakseen paimentolaisiin kohdistuneita hyökkäyksiä ja näiden karjaan kohdistuneita tappoja vastaan. 31.7.2022 yli 30 fulanimilitian jäseniksi epäiltyä sulki tien ja otti aseellisesti yhteen sotilaiden kanssa Lerun ja Ihuben välisellä tiellä Nneochin paikallishallintoalueella. Kolmesta eri linja-autosta siepattiin lukuisia matkustajia.¹⁴⁴

South-Eastin alueella ei IPOB:in mukaan ole enää voimassa sen määräämiä sit-at-home – "lakkopäiviä" maanantaisin, vaan ainoastaan tiettyinä poikkeuspäivinä. Järjestön mukaan jotkut aseistetut henkilöt, kuten rikolliset tai kultistit käyttävät kuitenkin aiempaa käytäntöä hyväkseen ja hyökkäävät kadulla kulkijoita tai maanantaisin liiketoimintaa harjoittavia vastaan.¹⁴⁵ South East Development and Leadership Initiative (SELDI) -toiminnan promoottorin Ikenna Modebelun mukaan lisääntynyt turvattomuus ja lakkopäivät vaikuttavat negatiivisesti South-Eastin alueen tuotantoon ja teollisuuteen. Paikalliset menettävät työpaikkoja päivittäin.¹⁴⁶

3. Anambran osavaltio

3.1. Taustatietoja Anambran osavaltiosta

3.1.1. Sijainti ja kulkuyhteydet

Anambran osavaltion pääkaupunki on Awka. Muita suuria kaupunkeja ovat Onitsha and Nnewi, Ogidi, Obosi, Ihiala, Amichi ja Uga.¹⁴⁷ Osavaltiossa on 21 paikallishallintoaluetta,¹⁴⁸ joiden sijainti on esitetty Columbian yliopiston julkaisemassa kartassa¹⁴⁹. Osavaltiolla on yhteistä rajaa seuraavien osavaltioiden kanssa: Abia, Delta, Enugu, Imo ja Kogi.¹⁵⁰

Flightradar24 -sivuston mukaan Anambran osavaltiossa ei ole siviililentokenttää.¹⁵¹ Nigerian valtiollisen rautatieyhtiön verkkosivuilta ei löydy sellaista tietoa, että Anambran osavaltioon olisi olemassa junayhteyksiä.¹⁵²

Nigeriassa on sekä hyväksyttyjä että luvattomia ajoneuvojen tarkastuspisteitä. Toiset ovat turvatarkastuksia ja toiset taas liittyvät pienten maksujen kiristämiseen. Nigerian kaupunki- ja

¹⁴⁴ ACLED [päiväämätön].

¹⁴⁵ Guardian Nigeria (The) / Njoku 7.3.2022.

¹⁴⁶ Guardian Nigeria (The) / Njoku & Osibe 5.10.2022.

¹⁴⁷ Federal Republic of Nigeria [päiväämätön].

¹⁴⁸ Federal Republic of Nigeria [päiväämätön].

¹⁴⁹ Izady / University of Columbia 2020 [kartta].

¹⁵⁰ UN (United Nations) Geospatial 1.8.2014 [kartta].

¹⁵¹ Flightradar24 [päiväämätön] a > kts. kohta Closest airports.

¹⁵² NRC [päiväämätön].

maaseututeillä on usein raportoitu aseellisista ryöstöistä ja autojen kaappauksista. Julkinen liikenne on Nigeriassa vaarallista. Taksit ja kaukoliikenteen linja-autot ovat usein huonosti huollettuja, vakuuttamattomia ja kuljettajat kouluttamattomia.¹⁵³ Tieturvallisuuteen vaikuttavista tapahtumista kts. kohta 3.2.5. *Humanitaarinen tilanne: Päivittäinen elämä ja aseellisen selkkauksen vaikutus.*

3.1.2. Väkiluku; etninen ja uskonnollinen jakauma

Anambran osavaltiossa oli vuonna 2016 arviolta 5,527 miljoonaa asukasta.¹⁵⁴ Vuoden 2006 väestönlaskennassa osavaltion väkiluku oli noin 4,117 miljoonaa. Osavaltion 21 paikallishallinto- aluetta ja niiden väkiluvut vuonna 2006 olivat seuraavat: Aguata (369 972), Awka North (112 192), Awka South (189 654), Anambra East (152 149), Anambra West (167 303), Anaocha (284 215), Ayamelum (158 152), Dunukofia (96 517), Ekwusigo (158 429), Idemili North (431 005), Idemili South (206 816), Ihiala (302 277), Njikoka (148 394), Nnewi North (155 443), Nnewi South (233 362), Ogbaru (223 317), Onitsha North (125 918), Onitsha South (137 191), Orumba North (172 773), Orumba South (184 548) ja Oyi (168 201).¹⁵⁵

Anambrassa puhutaan englantia, hausaa, igboa ja jorubaa.¹⁵⁶

Nigerian hallituksen verkkosivuston mukaan Anambran osavaltion asukkaista 98 % on taustaltaan igboja. Noin 2 % asukkaista on igaloja, jotka asuvat osavaltion luoteisosassa.¹⁵⁷ Myös Australian ulko- ja kauppaministeriön (Department of Foreign Affairs and Trade, DFAT) julkaiseman kartan mukaan koko osavaltion alueella igbot ovat suurin etninen ryhmä. Osavaltion asukkaat ovat uskonnolliselta vakaumukseltaan pääasiassa kristittyjä.¹⁵⁸ Osavaltion itäisessä osassa kristittyjen osuus on jonkin verran pienempi kuin muualla osavaltiossa.¹⁵⁹

3.1.3. Aluehallinta ja viranomaissuojelu

Kts. kohta 1.5 *Nigerian valtiolliset turvallisuustoimijat, järjestyksenvalvojaryhmät ja viranomaissuojelu.* Nigeriassa myös viranomaiset itse voivat syllistyä oikeudenloukkauksiin siviilejä vastaan, kts. kohta 1.6 *Huomattavimmat ihmisoikeusongelmat Nigeriassa.*

Hallitus aloitti tammikuussa 2021 kampanjan South-Eastin alueella IPOB:in aseellista siipeä vastaan.¹⁶⁰ South-Eastin osavaltioissa toimivat edellä mainituista valtiollisista turvallisuustoimijoista Nigerian armeija ja poliisivoimat ja DSS.¹⁶¹ ACLED-konfliktitietokannassa (tarkasteltu tammi-syyskuuta 2022) mainitaan valtio-osapuolen toimijoina Nigerian armeija ja poliisi.¹⁶² Käytettävissä olevista lähteistä ei löytynyt sellaista tietoa, että IPOB tai ESN hallitsi alueita Anambran osavaltiossa.

¹⁵³ Government of United Kingdom 19.8.2022.

¹⁵⁴ NBS [päiväämätön].

¹⁵⁵ Paikallishallintoalueet: Federal Republic of Nigeria [päiväämätön]. Väkiluvut vuonna 2006: Izady / University of Columbia 2020 [kartta].

¹⁵⁶ NBS [päiväämätön].

¹⁵⁷ Federal Republic of Nigeria [päiväämätön].

¹⁵⁸ Australian Government / DFAT 3.12.2020, s. 2 [kartta]; Izady / University of Columbia 2020 [kartta].

¹⁵⁹ Izady / University of Columbia 2020 [kartta].

¹⁶⁰ Freedom House 24.2.2022.

¹⁶¹ Nextier SPD 9.8.2021.

¹⁶² ACLED [päiväämätön].

3.2. Konfliktin intensiteetti Anambran osavaltiossa

3.2.1. Konfliktin osapuolet, sodankäynnin keinot, taktiikat, taistelualueet, räjähdesaasteet

ACLED-konfliktitietokannan mukaan turvallisuusvälikohtaustyyppit Anambrassa ovat olleet (9/2020-9/2022) tyypiltään taisteluja ja suoraa väkivaltaa siviilejä vastaan. Taisteluissa (aseellisissa yhteenotoissa) osapuolina ovat useimmiten olleet IPOB, tunnistamattomat aseelliset ryhmät tai kultti- tai muut militiat ja Nigerian turvallisuusjoukot. Väkivallassa siviilejä vastaan on useimmiten kyse aseellisesta hyökkäyksestä, mutta myös sieppauksia on raportoitu useita. Väkivallassa siviilejä vastaan käytetään aseena tuliasseita.¹⁶³ Tammi-kesäkuussa 2022 turvallisuusvälikohtauksia on tapahtunut enemmän (87) verrattuna koko vuoteen 2021 (71). Välikohtaukset ovat lisääntyneet vuoden 2020 syys-joulukuuhun verrattuna.¹⁶⁴

Mine Action Review -julkaisun mukaan Nigeriassa itsevalmisteisia räjähteitä käytetään maan pohjois- ja koillisosassa. Anambran osavaltiota ei julkaisussa mainita.¹⁶⁵ ACLED-konfliktitietokannan mukaan räjähd- tai muita etäiskuja ei ole ollut (9/2020-9/2022). Tietokannassa ei ole yhtään mainintaa esimerkiksi maamiinoista.¹⁶⁶

3.2.2. Turvallisuusvälikohtausten määrä

Syys-joulukuu 2020: Turvallisuusvälikohtauksia esiintyi yhteensä 5, jotka olivat kaikki väkivaltaa siviilejä vastaan. Taisteluja tai räjähd- tai muita etäiskuja ei raportoitu.

Vuosi 2021: Anambran osavaltiossa tapahtui vuonna 2021 yhteensä 71 turvallisuusvälikohtausta, jotka koostuivat taisteluista (44) ja väkivallasta siviilejä vastaan (27). Räjähd- tai muita etäiskuja ei raportoitu. Turvallisuusvälikohtaukset jakautuivat paikallishallintoalueittain seuraavasti: Aguata (7), Anambra East (4), Aniocha (2), Akwa North (1), Akwa South (4), Ayamelum (3), Dunukofia (2), Ekwusigo (5), Idemili North (7), Idemili South (8), Ihiala (9), Njikoka (0), Nnewi North (5), Nnewi South (0), Ogbaru (2), Onitsha North (4), Onitsha South (1), Orumba North (1), Orumba South (1) ja Oyi (5).

Tammi-kesäkuu 2022: Turvallisuusvälikohtauksia tapahtui yhteensä 87. Nämä koostuivat taisteluista (35) ja väkivallasta siviilejä vastaan (52). Räjähd- tai muita etäiskuja ei raportoitu. Eniten turvallisuusvälikohtauksia oli Aguatan, Ihialan ja Nnewi Northin paikallishallintoalueilla. Taisteluissa ei-valtiollisia toimijoita olivat useimmiten tunnistamaton aseellinen ryhmä tai IPOB, yksittäisissä tapauksissa yhteisömlitiat, kulttimilitia tai järjestyksenvälvoijaryhmä. Välikohtaukset jakautuivat paikallishallintoalueittain seuraavasti: Aguata (18), Anambra East (0), Aniocha (4), Akwa North (2), Akwa South (5), Ayamelum (2), Dunukofia (1), Ekwusigo (1), Idemili North (2), Idemili South (8), Ihiala (13), Njikoka (1), Nnewi North (1), Nnewi South (12), Ogbaru (6), Onitsha North (4), Onitsha South (0), Orumba North (1), Orumba South (2) ja Oyi (4).

Heinä-syyskuu 2022: Anambran osavaltiossa tapahtui 18 turvallisuusvälikohtausta, jotka koostuivat taisteluista (8) ja väkivallasta siviilejä vastaan (10). Räjähd- tai muita etäiskuja ei raportoitu. Kaikissa taisteluissa toisena osapuolena oli tunnistamaton aseellinen ryhmä ja toisena joko Nigerian armeija tai poliisi. Väkivallassa siviilejä vastaan tekijöinä oli useimmiten tuntematon aseellinen ryhmä, muissa tapauksissa Nigerian armeija. Välikohtaukset jakautuivat melko tasaisesti eri puolille osavaltiota. Paikallishallintoalueittain ne jakautuivat seuraavasti: Akwa North (2), Akwa South (2), Idemili North (1), Idemili South (2), Ihiala (3), Njikoka (2), Nnewi

¹⁶³ ACLED [päiväämätön].

¹⁶⁴ ACLED [päiväämätön].

¹⁶⁵ Mine Action Review 2021, s. 185-190.

¹⁶⁶ ACLED [päiväämätön].

North (1), Onitsha North (2), Orumba North (1) ja Orumba South (2). Muilla alueilla ei raportoitu turvallisuusvälikohtauksia.¹⁶⁷

3.2.3. Siviiliuhrit

Syys-joulukuu 2020: Väkivallassa siviilejä vastaan sai surmansa 4 henkilöä ja 10 haavoittui. 5 henkilöä siepattiin. Lisäksi taisteluissa sai surmansa 4 siviiliä.

Vuosi 2021: Vuonna 2021 väkivallassa siviilejä vastaan sai surmansa 43–53 henkilöä. Lisäksi useita haavoittui. Huomattavin tapahtuma sijoittui Oyin paikallishallintoalueelle, jossa aseistetut henkilöt hyökkäsivät Awkuzuun 26.4.2021 surmaten 9–19 paimentolaista, jotka olivat oletettavasti fulaneja. Lisäksi Anambra Eastin paikallishallintoalueella tunnistamattomat aseistetut henkilöt hyökkäsivät 3.4.2021 Agulerin yhteisöön tuntemattomasta syystä ja surmasivat 5 paikallista asukasta. Kaikki haavoittumiset tapahtuivat Akwa Northin paikallishallintoalueella, jossa aseistautuneet miehet hyökkäsivät Isuaniochan yhteisöön 11.8.2021. Väkivallanteoissa siviilejä kohtaan tapahtuneet surmat jakautuvat paikallishallintoalueittain seuraavasti: Anambra East (6), Ayamelum (1), Dunukofia (1), Ekwusigo (1), Idemili North (9), Idemili South (6), Ihiala (1), Nnewi North (4), Ogbaru (4), Onitsha North (1) ja Oyi (9–19). Muilla alueilla ei raportoitu surmansa saaneita siviilejä.

Lisäksi taisteluissa 1 siviili sai surmansa ja useita haavoittui Aguatan paikallishallintoalueella ja 1 sivullinen armeijan ja IPOB:in välisessä yhteenotossa Nnwei Northin alueella. Lisäksi IPOB:in jäsenet surmasivat 2 siviiliä poliiseihin kohdistuneen hyökkäyksen yhteydessä Idemili Northin paikallishallintoalueella.

Tammi-kesäkuu 2022: Väkivallassa siviilejä vastaan sai surmansa 103–117 henkilöä. Lisäksi taisteluissa sai surmansa 1 siviili. Siviilien surmia tapahtui eniten Akwa Northin, Ogbarun ja Aguatan paikallishallintoalueilla. Huomattavimmat välikohtaukset olivat seuraavat: Helmikuussa tunnistamaton aseistettu kulttimilitia hyökkäsi siviilien kimppuun kilpailevan kulttimilitian jäsenen hautajaisissa Umuogbuefissa ja 14–20 henkilöä sai surmansa. 3.3.2022 aseistetut henkilöt surmasivat 16–25 ihmistä Amago-Ebenebessä Awka Northin paikallishallintoalueella epäillyn kultistin hautajaisten yhteydessä. Kesäkuun lopulla Nigerian armeija surmasi siviilejä muutamissa kylissä Ogbarun paikallishallintoalueella. Surmien määräksi on kirjattu 20. Armeijan mukaan sotilaat olivat etsimässä henkilöitä, joilla olisi ollut yhteyksiä IPOB:iin. Kesäkuussa aseistetut henkilöt valtasivat torialueen ja ammuskelivat umpimähkäisesti Afor Nnobissa Idemilin paikallishallintoalueella. Monet ihmiset pakenivat turvaan haavoittuneina. Joitakin siviilejä siepattiin eri puolilla osavaltiota. Siviilien surmat jakautuvat paikallishallintoalueittain seuraavasti: Aguata (14), Anambra East (0), Aniocha (7), Akwa North (30–45), Akwa South (1), Ayamelum (1), Dunukofia (0), Ekwusigo (2), Idemili North (2), Idemili South (5), Ihiala (1), Njikoka (1), Nnewi North (0), Nnewi South (9), Ogbaru (20), Onitsha North (3), Onitsha South (0), Orumba North (1), Orumba South (5) ja Oyi (2).

Heinä-syyskuu 2022: Väkivallassa siviilejä vastaan sai surmansa 4 henkilöä. Lisäksi tuntematon määrä siviilejä haavoittui. Esimerkiksi 29.9.2022 sotilaat ammuskelivat umpimähkäisesti Enugu Umunzessa Orumba Southin paikallishallintoalueella kostoksi edellisenä päivänä tehdylle hyökkäykselle sotilaita vastaan. Muutamat asukkaat haavoittuivat kriittisesti, ja joidenkin lähteiden mukaan 1 siviili sai surmansa. Lisäksi taisteluissa sai surmansa 5–6 siviiliä. Siviilien surmat jakautuvat paikallishallintoalueittain seuraavasti: Akwa North (1), Idemili South (1), Njikoka (4), Nnewi North (1) ja Orumba South (2–3). Muilla alueilla ei raportoitu surmansa saaneita siviilejä.¹⁶⁸

¹⁶⁷ ACLED [päiväämätön].

¹⁶⁸ ACLED [päiväämätön].

3.2.4. Maan sisäisesti ja lähialueelle rajojen yli siirtymään joutuneet ja palanneet

IOM ei kerää tietoja South-Eastin alueella mahdollisista maan sisäisesti siirtymään joutuneista henkilöistä.¹⁶⁹ UNHCR:n koko maata kuvaavan kartan (tilanne 30.9.2022) mukaan heitä ei olisi Anambran osavaltiossa. Anambrasta ei kartan mukaan myöskään olisi lähtenyt asukkaita pakoon ulkomaille eikä osavaltiossa olisi turvapaikanhakijoita tai pakolaisia muista maista.¹⁷⁰

3.2.5. Humanitaarinen tilanne: Päivittäinen elämä ja aseellisen selkkauksen vaikutus

ACLED-konfliktitietokannan mukaan joulukuussa 2020 mielenosoittajat sulkiivat Enugu-Onitsha valtatie Onitsha Northin paikallishallintoalueella. Mielenosoituksen taustalla oli laittoman tieveron kerääjien suorittama kuorma-autonkuljettajan tappo.¹⁷¹

South-Eastin alueella ei IPOB:in mukaan ole enää voimassa sen määrittämiä sit-at-home – ”lakkopäiviä” maanantaisin, vaan ainoastaan tiettyinä poikkeuspäivinä. Järjestön mukaan jotkut aseistetut henkilöt, kuten rikolliset tai kultistit käyttävät kuitenkin aiempaa käytäntöä hyväkseen ja hyökkäävät kadulla kulkijoita tai maanantaisin liiketoimintaa harjoittavia vastaan.¹⁷² South East Development and Leadership Initiative (SELDI) -toiminnan promoottorin Ikenna Modebelun mukaan lisääntynyt turvattomuus ja lakkopäivät vaikuttavat negatiivisesti South-Eastin alueen tuotantoon ja teollisuuteen. Paikalliset menettävät työpaikkoja päivittäin.¹⁷³

4. Imon osavaltio

4.1. Taustatietoja Imon osavaltiosta

4.1.1. Sijainti ja kulkuyhteydet

Imon osavaltion pääkaupunki on Oweri. Muita suuria kaupunkeja ovat Okigwe, Oguta, Nkwere, Orlu, Mbaise, Mbano, Mbieri, Ideato, Awo-Idemili, Ohaji, Orodo ja Orsu.¹⁷⁴ Osavaltiossa on 27 paikallishallintoaluetta¹⁷⁵, joiden sijainti on esitetty Columbian yliopiston julkaisemassa kartassa¹⁷⁶. Osavaltiolla on yhteistä rajaa seuraavien osavaltioiden kanssa: Abia, Delta, Anambra ja Rivers.¹⁷⁷

Flightradar24 -sivuston mukaan Imon osavaltiossa on Oweri Sam Mbakwe Airport -lentokenttä.¹⁷⁸ CAPA / Centre for Aviation -sivuston mukaan kyseessä on kuitenkin

¹⁶⁹ kts <https://displacement.iom.int/nigeria> > Reports. Ei raportteja South-Eastin alueelta tästä teemasta.

¹⁷⁰ UNHCR 7.10.2022 [kartta].

¹⁷¹ ACLED [päiväämätön].

¹⁷² Guardian Nigeria (The) / Njoku 7.3.2022.

¹⁷³ Guardian Nigeria (The) / Njoku & Osibe 5.10.2022.

¹⁷⁴ Federal Republic of Nigeria [päiväämätön].

¹⁷⁵ Federal Republic of Nigeria [päiväämätön].

¹⁷⁶ Izady / University of Columbia 2020 [kartta].

¹⁷⁷ UN (United Nations) Geospatial 1.8.2014 [kartta].

¹⁷⁸ Flightradar24 [päiväämätön]b.

rahtilentokenttä, ja se tunnetaan myös nimillä Sam Mbakwe International Cargo Airport ja Imo State Airport. Lentokenttä sijaitsee Owerri kaupungissa.¹⁷⁹ Nigerian valtiollisen rautatieyhtiön verkkosivuilta ei löydy sellaista tietoa, että Imon osavaltioon olisi olemassa junayhteyksiä.¹⁸⁰

Nigeriassa on sekä hyväksyttyjä että luvattomia ajoneuvojen tarkastuspisteitä. Toiset ovat turvatarkastuksia ja toiset taas liittyvät pienten maksujen kiristämiseen. Nigerian kaupunki- ja maaseututeillä on usein raportoitu aseellisista ryöstöistä ja autojen kaappauksista. Julkinen liikenne on Nigeriassa vaarallista. Taksit ja kaukoliikenteen linja-autot ovat usein huonosti huollettuja, vakuuttamattomia ja kuljettajat kouluttamattomia.¹⁸¹

4.1.2. Väkiluku; etninen ja uskonnollinen jakauma

Imon osavaltiossa oli vuonna 2016 arviolta 5,408 miljoonaa asukasta.¹⁸² Vuoden 2006 väestönlaskennassa osavaltion väkiluku oli noin 3,827 miljoonaa.¹⁸³ Paikallishallintoalueet ja niiden väkiluku vuonna 2006 olivat seuraavat: Aboh Mbaise (194 779), Ehime Mbano (130 575), Ezinihitte (168 767), Ideato North (156 161), Ideato South (159 654), Ihitte/Uboma (119 419), Ikeduru (149 767), Isiala Mbano (197 921), Isu (164 328), Mbaitoli (237 474), Ngor Okpala (157 858), Njaba (143 485), Nkwere (80 270), Nwangele (127 691), Obowo (117 432), Oguta (142 340), Ohaji/Egbema (182 891), Okigwe (132 701), Onuimo (99 368), Orlu (142 792), Orsu (120 224), Oru East (111 743), Oru West (115 704), Owerri Municipal (125 337), Owerri North (176 334) ja Owerri West (101 754).¹⁸⁴

Imon osavaltiossa puhutaan pääasiassa igboa.¹⁸⁵ Lisäksi Imossa puhutaan englantia, hausaa ja jorubaa.¹⁸⁶

Nigerian hallituksen verkkosivuston mukaan Imon osavaltion asukkaista 98 % on taustaltaan igboja.¹⁸⁷ Myös Australian ulko- ja kauppaministeriön (Department of Foreign Affairs and Trade, DFAT) julkaiseman kartan mukaan koko osavaltion alueella igbot ovat suurin etninen ryhmä. Osavaltion asukkaat ovat uskonnolliselta vakaumukseltaan pääasiassa kristittyjä.¹⁸⁸ Osavaltion itäisellä puoliskolla kristittyjen osuus on jonkin verran pienempi kuin muualla osavaltiossa.¹⁸⁹

4.1.3. Aluehallinta ja viranomaisuoja

Kts. kohta 1.5 *Nigerian valtiolliset turvallisuustoimijat, järjestyksenvalvojaryhmät ja viranomaisuoja*. Nigeriassa myös viranomaiset itse voivat syyllistyä oikeudenloukkauksiin siviilejä vastaan, kts. kohta 1.6 *Huomattavimmat ihmisoikeusongelmat Nigeriassa*.

¹⁷⁹ CAPA / Centre for Aviation [päiväämätön]a.

¹⁸⁰ NRC [päiväämätön].

¹⁸¹ Government of United Kingdom 19.8.2022.

¹⁸² NBS [päiväämätön].

¹⁸³ Federal Republic of Nigeria [päiväämätön].

¹⁸⁴ Paikallishallintoalueet: Federal Republic of Nigeria [päiväämätön]. Väkiluvut vuonna 2006: Izady / University of Columbia 2020 [kartta].

¹⁸⁵ Federal Republic of Nigeria [päiväämätön].

¹⁸⁶ NBS [päiväämätön].

¹⁸⁷ Federal Republic of Nigeria [päiväämätön].

¹⁸⁸ Australian Government / DFAT 3.12.2020, s. 2 [kartta]; Izady / University of Columbia 2020 [kartta].

¹⁸⁹ Izady / University of Columbia 2020 [kartta].

Hallitus aloitti tammikuussa 2021 kampanjan South-Eastin alueella IPOB:in aseellista siipeä vastaan.¹⁹⁰ South-Eastin osavaltioissa toimivat edellä mainituista valtiollisista turvallisuustoimijoista Nigerian armeija ja poliisivoimat ja DSS.¹⁹¹

ACLED-konfliktitietokannassa (tarkasteltu tammi-syyskuuta 2022) mainitaan valtio-osapuolen toimijoina Nigerian armeija, poliisi ja Ebubeagu.¹⁹² Käytettävissä olevista lähteistä ei löytynyt sellaista tietoa, että IPOB tai ESN hallitsisi alueita Imon osavaltiossa.

24.4.2021 julkaistun tiedon mukaan ESN:n operatiivinen päämaja sijaitsee Awomaman kylässä Oru Eastin paikallishallintoalueella Imon osavaltiossa. Nigerian armeija, DSS ja Nigerian poliisin tiedustelutiimi (Nigerian Police Intelligence Response Team, IRT) tekivät ratsian päämajaan 24.4.2021 ja tappoivat IPOB:n "kakkosmieheksi" mainitun komentaja Ikonsonin ja kuusi muuta komentajaa.¹⁹³

4.2. Konfliktin intensiteetti Imon osavaltiossa

4.2.1. Konfliktin osapuolet, sodankäynnin keinot, taktiikat, taistelualueet, räjähdesaasteet

ACLED-konfliktitietokannan mukaan turvallisuusvälikohtaustyytit Imossa ovat olleet (9/2020-9/2022) pääsääntöisesti tyypiltään taisteluja ja suoraa väkivaltaa siviilejä vastaan. Lisäksi on ollut joitakin etä- tai muita räjähdyskuja. Taisteluissa (aseellisissa yhteenotoissa) osapuolina ovat useimmiten olleet IPOB tai tunnistamattomat aseistetut ryhmät ja Nigerian turvallisuusjoukot. Väkivallassa siviilejä vastaan on useimmiten kyse aseellisesta hyökkäyksestä, mutta myös sieppauksia on useita. Väkivallassa siviilejä vastaan käytetään aseena tuliasseita. Etä- tai muissa räjähdyskuissa on ollut kyse itsevalmisteisten räjähteiden räjähtämisestä, esimerkiksi kesäkuussa 2022 torilla Ogutassa. Välikohtauksia on ollut vuonna 2021 ja vuoden 2022 tammi-syyskuussa huomattavasti enemmän kuin vuoden 2020 syys-joulukuussa.¹⁹⁴

Mine Action Review -julkaisun mukaan Nigeriassa itsevalmisteisia räjähteitä käytetään maan pohjois- ja koillisosassa. Imon osavaltiota ei julkaisussa mainita.¹⁹⁵ ACLED-konfliktitietokannan mukaan muutamia räjähd- tai muita etäiskuja on ollut Imon osavaltiossa (9/2020-9/2022). Tietokannassa ei ole yhtään mainintaa esimerkiksi maamiinoista.¹⁹⁶

4.2.2. Turvallisuusvälikohtausten määrä

Syys-joulukuu 2020: Turvallisuusvälikohtauksia esiintyi yhteensä 3, joista 2 oli tyypiltään väkivaltaa siviilejä vastaan ja 1 taistelu. Räjähd- tai muita etäiskuja raportoitu.

Vuosi 2021: Imon osavaltiossa tapahtui vuonna 2021 yhteensä 104 turvallisuusvälikohtausta, jotka koostuivat taisteluista (51), räjähd- tai muusta etäiskusta (1) ja väkivallasta siviilejä vastaan (52). Eniten välikohtauksia tapahtui Owerri Municipalin ja Orlun paikallishallintoalueilla.

¹⁹⁰ Freedom House 24.2.2022.

¹⁹¹ Nextier SPD 9.8.2021.

¹⁹² ACLED [päiväämätön].

¹⁹³ Premium Times / Ayitogo 24.4.2021.

¹⁹⁴ ACLED [päiväämätön].

¹⁹⁵ Mine Action Review 2021, s. 185-190.

¹⁹⁶ ACLED [päiväämätön].

Näillä alueilla kyse oli useimmiten tuntemattomien aseistettujen henkilöiden hyökkäyksistä siviilejä vastaan. Taisteluissa osapuolina olivat useimmiten IPOB tai tunnistamattomat aseistetut ryhmät, jotka ottivat yhteen Nigerian turvallisuusjoukkojen kuten armeijan tai poliisin yksiköiden kanssa. Räjähde- tai muussa etäiskussa kyse oli Nigerian turvallisuusjoukkojen ilmaiskusta ESN:ää vastaan Orlun paikallishallintoalueella kesäkuussa.

Turvallisuusvälikohtaukset jakautuivat paikallishallintoalueittain seuraavasti: Aboh Mbaise (2), Ehime Mbano (5), Ezinihitte (0), Ideato North (3), Ideato South (0), Ihitte/Uboma (0), Ikeduru (3), Isiala Mbano (3), Isu (2), Mbaitoli (2), Ngor Okpala (2), Njaba (4), Nkwerre (0), Nwangele (2), Obowo (3), Oguta (5), Ohaji/Egbema (4), Okigwe (4), Onuimo (0), Orlu (16), Orsu (5), Oru East (9), Oru West (1), Owerri Municipal (22), Owerri North (4) ja Owerri West (2). Lisäksi yhden välikohtauksen luokitellaan tapahtuneen "Orussa" (joko East Orun tai West Orun alueella).

Tammi-kesäkuu 2022: Tammi-kesäkuussa Imon osavaltiossa tapahtui yhteensä 54 turvallisuusvälikohtausta, jotka koostuivat taisteluista (22), räjähdde- tai muista etäiskuista (4) ja väkivallasta siviilejä vastaan (28). Eniten välikohtauksia oli Orlussa. Osapuolina taisteluissa olivat useimmiten IPOB tai tunnistamaton aseellinen ryhmä ja Nigerian turvallisuusjoukot. Väkivallassa siviilejä vastaan oli useimmiten kyse hyökkäyksestä tai siviilien sieppauksesta, ja tekoihin syylistyivät monet tahot; useimpiin välikohtauksiin on kuitenkin tekijäksi kirjattu tunnistamaton aseellinen taho.

Turvallisuusvälikohtaukset jakautuivat paikallishallintoalueittain seuraavasti: Aboh Mbaise (1), Ehime Mbano (2), Ezinihitte (1), Ideato North (1), Ideato South (1), Ihitte/Uboma (1), Ikeduru (0), Isiala Mbano (2), Isu (2), Mbaitoli (2), Ngor Okpala (2 jotka jaettu Ngoriin ja Ngor Okpalaan), Njaba (4), Nkwerre (0), Nwangele (1), Obowo (1), Oguta (3), Ohaji/Egbema (1), Okigwe (3), Onuimo (1), Orlu (11), Orsu (4), Oru East (2), Oru West (2), Owerri Municipal (4), Owerri North (1) ja Owerri West (1).

Heinä-syyskuu 2022: Imossa tapahtui 30 turvallisuusvälikohtausta, jotka koostuivat taisteluista (9) ja väkivallasta siviilejä vastaan (21). Taistelut olivat tyypiltään aseellisia välikohtauksia ei-valtiollisten aseellisten joukkojen (tunnistamaton aseellinen ryhmä, IPOB, fulanien etninen militia) ja Nigerian armeijan ja poliisin välillä. Lisäksi yhdessä tapauksessa tunnistamaton aseellinen ryhmä ja Ebubu Agu Corps -joukko kahakoi yhdessä. Väkivalta siviilejä vastaan oli tyypiltään suurimmalta osin hyökkäyksiä, mutta myös sieppauksia raportoitiin. Väkivaltaan siviilejä vastaan syylistyivät samat tahot, jotka olivat osapuolina taisteluissa. Eniten välikohtauksia oli Owerri Westin paikallishallintoalueella. Turvallisuusvälikohtaukset jakautuivat paikallishallintoalueittain seuraavasti: Ikeduru (1), Isiala Mbano (2), Mbaitoli (1), Obowo (1), Oguta (4), Ohaji/Egbema (1), Okigwe (2), Orlu (4), Orsu (3), Oru West (2), Owerri Municipal (2), Owerri North (1) ja Owerri West (6). Muilla alueilla ei raportoitu turvallisuusvälikohtauksia.¹⁹⁷

4.2.3. Siviiliuhrit

Syys-joulukuu 2020: Väkivallassa siviilejä vastaan ei saanut surmansa tai haavoittunut yhtään henkilöä. (Kaksi siviiliin kohdistunutta väkivallantekoa oli sieppauksia.)

Vuosi 2021: Vuonna 2021 väkivallassa siviilejä vastaan sai surmansa 72 henkilöä. Lisäksi taisteluissa tai räjähdde- tai muissa etäiskuissa sai surmansa vähintään 6 siviiliä. Siviiliuhreja oli eniten Orlun, Owerri Municipalin ja Njaban paikallishallintoalueilla. Esimerkiksi tammikuussa Orlun alueella Nigerian armeija surmasi vähintään 5 asukasta Okporon kylässä, ja huhtikuussa 2021 IPOBin jäsenet surmasivat 4 hausataustaista kauppiasta. Njabassa 9.12.2021 tunnistamattomat aseistetut miehet hyökkäsivät Attaan ja surmasivat 5 henkilöä. Useita henkilöitä siepattiin vuoden aikana Imon osavaltiossa. Siviiliuhrit jakautuivat paikallishallintoalueittain seuraavasti: Aboh Mbaise (2), Isiala Mbano (vähintään 4), Ngor

¹⁹⁷ ACLED [päiväämätön].

Okpala (1), Njaba (12), Nwangele (1), Obowo (3), Oguta (3), Ohaji/Egbema (6), Okigwe (1), Orlu (vähintään 19–24), Orsu (6), Oru East (3), Owerri Municipal (13), Owerri North (vähintään 3) ja Owerri West (1). Muilla alueilla ei raportoitu surmansa saaneita siviilejä.

Tammi-kesäkuu 2022: Väkivallassa siviilejä vastaan sai surmansa 45 henkilöä. Selvästi eniten uhreja oli Orlussa, ja heistä suurin osa sai surmansa yksittäisessä välikohtauksessa. Noin 30.12.2021–5.1.2022 välisenä aikana (kirjattu päivälle 3.1.2022) Nigerian turvallisuusjoukkojen jäsenet surmasivat 25 nuorta miestä Attassa, Oborissa, Umutanzessa ja Okporossa. Viranomaisten mukaan kyse oli operaatiosta, joka liittyi aseelliseen ryhmään. Lisäksi taisteluissa tai etäiskuissa haavoittui siviilejä: joitakin siviilejä haavoittui 20.6.2022 itsevalmisteisen pommin räjähdettyä Izomben torilla Ogutan paikallishallintoalueella. Mahdollisesti 1–4 siviiliä sai surmansa IPOB:in ja turvallisuusjoukkojen välisen yhteenoton yhteydessä Orlun paikallishallintoalueella huhtikuussa. Useita ihmisiä siepattiin eri alueilla. Siviiliuhrit jakautuivat paikallishallintoalueittain seuraavasti: Ideato North (1), Ihitte/Uboma (1), Njaba (2), Oguta (1), Ohaji/Egbema (7), Orlu (30), Orsu (2) ja Owerri North (1). Muilla alueilla ei raportoitu surmansa saaneita siviilejä.

Heinä-syyskuu 2022:

Väkivallassa siviilejä vastaan sai surmansa vähintään 31–38 henkilöä. Lisäksi tuntematon määrä siviilejä haavoittui. Kaksi huomattavinta tapahtumaa olivat seuraavat: 17.7.2022 Ebubeagu surmasi ampumalla 7–14 siviiliä, jotka olivat palaamassa hääjuhlasta Oru Westin paikallishallintoalueella. Lisäksi 2 siviiliä haavoittui vakavasti, yksi lievästi ja 5 henkilöä katosi. Osavaltion kuvernöörin ja DSS:n mukaan surmatut henkilöt olisivat olleet IPOB:in taistelijoita. Lisäksi 1.8.2022 epäillyt IPOB:in taistelijat hyökkäsivät siviilejä vastaan ja surmasivat 7 henkilöä ja haavoittivat muita Orogwessa Owerri Westin paikallishallintoalueella. Hyökkäys johtui Ebubeagun toimijoiden tekemästä nuoren henkilön pidätyksestä. Muiden lähteiden mukaan uhrit olivat vartijoita rakennuksessa, jossa oleskeli hausa-siirtolaisia Nigeristä. IPOB kiisti tehneensä hyökkäyksen ja väitti turvallisuusviranomaisten olleen iskun takana. Lisäksi taisteluissa sai surmansa 5 siviiliä ja tuntematon määrä siviilejä haavoittui. Surmansa saaneet siviiliuhrit jakautuivat paikallishallintoalueittain seuraavasti: Ikeduru (1), Isiala Mbano (1), Mbaitoli (1), Oguta (8), Orlu (3), Orsu (2), Oru West (7–14), Owerri North (1) ja Owerri West (7). Muilla alueilla ei raportoitu surmansa saaneita siviilejä.¹⁹⁸

4.2.4. Maan sisäisesti ja lähialueelle rajojen yli siirtymään joutuneet ja palanneet

IOM ei kerää tietoja South-Eastin alueella mahdollisista maan sisäisesti siirtymään joutuneista henkilöistä.¹⁹⁹ UNHCR:n koko maata kuvaavan kartan (tilanne 30.9.2022) mukaan heitä ei olisi lmon osavaltiossa. Imosta ei kartan mukaan myöskään olisi lähtenyt asukkaita pakoon ulkomaille eikä osavaltiossa olisi turvapaikanhakijoita tai pakolaisia muista maista.²⁰⁰

ACLED-konfliktitietokannasta löytyy hyvin vähän mainintoja paikallisten siviilien pakenemisista turvallisuusvälikohtausten yhteydessä. Tapauskuvauksista ei käy ilmi pakenijoiden määrää, paon ajallista kestoja eikä sitä, pakenivatko siviilit pois kotialueeltaan. Noin 30.12.2021–5.1.2022 välisenä aikana (kirjattu päivälle 3.1.2022) poliisin, DDS:n ja armeijan joukot surmasivat 25 nuorta miestä Attassa, Oborissa, Umutanzessa ja Okporossa Orlun paikallishallintoalueella.

¹⁹⁸ ACLED [päiväämätön].

¹⁹⁹ kts <https://displacement.iom.int/nigeria> > Reports. Ei raportteja South-Eastin alueelta tästä teemasta.

²⁰⁰ UNHCR 7.10.2022 [kartta].

Viranomaisten mukaan kyse oli operaatiosta, joka liittyi aseelliseen ryhmään. Samassa yhteydessä 60 rakennusta sytytettiin palamaan. Paikallisia asukkaita pakeni hyökkäysten vuoksi. Maaliskuussa 2022 Ebubeagu hyökkäsi siviilejä vastaan Amankwon yhteisössä Orsun paikallishallintoalueella. Yksi pariskunta surmattiin, mutta silminnäkijöiden mukaan useita muitakin sai surmansa. Turvallisuusviranomaiset sytyttivät torialueen osan palamaan. Paikallisia asukkaita pakeni välikohtauksen yhteydessä.²⁰¹

4.2.5. Humanitaarinen tilanne: Päivittäinen elämä ja aseellisen selkkauksen vaikutus

ACLED-konfliktitietokannan mukaan valtiotoimijat ovat tuhonneet omaisuutta Imossa. Esimerkiksi 6.8.2022 Nigerian armeija ryösti ja poltti yli 152 taloa Orsun paikallishallintoalueella. Sotilaat etsivät ryhmää, joka oli hyökännyt poliisilaitokselle.²⁰²

South-Eastin alueella ei IPOB:in mukaan ole enää voimassa sen määrittämiä sit-at-home – ”lakkopäiviä” maanantaisin, vaan ainoastaan tiettyinä poikkeuspäivinä. Järjestön mukaan jotkut aseistetut henkilöt, kuten rikolliset tai kultistit käyttävät kuitenkin aiempaa käytäntöä hyväkseen ja hyökkäävät kadulla kulkijoita tai maanantaisin liiketoimintaa harjoittavia vastaan.²⁰³ South East Development and Leadership Initiative (SELDI) -toiminnan promoottorin Ikenna Modebelun mukaan lisääntynyt turvattomuus ja lakkopäivät vaikuttavat negatiivisesti South-Eastin alueen tuotantoon ja teollisuuteen. Paikalliset menettävät työpaikkoja päivittäin.²⁰⁴

5. Enugun osavaltio

5.1. Taustatietoja Enugun osavaltiosta

5.1.1. Sijainti ja kulkuyhteydet

Enugun osavaltion pääkaupunki on Enugu. Muita suuria kaupunkeja ovat Agbani, Awgu, Udi, Oji-River ja Nsukka.²⁰⁵ Osavaltiossa on 17 paikallishallintoaluetta²⁰⁶, joiden sijainti on esitetty Columbian yliopiston julkaisemassa kartassa²⁰⁷. Osavaltiolla on yhteistä rajaa seuraavien osavaltioiden kanssa: Abia, Imo, Ebonyi, Benua, Kogi ja Anambra.²⁰⁸

Enugussa on kansainvälinen lentokenttä. Tärkeimmät lentoreitit ovat Lagosiin, Abujaan ja Etiopian Addis Abebaan.²⁰⁹ Enugu Akanu Ibiam International Airport -lentokenttä sijaitsee Enugun kaupungissa.²¹⁰ Nigerian valtiollisen rautatieyhtiön verkkosivuilta ei löydy sellaista tietoa, että Enugun osavaltioon olisi olemassa junayhteyksiä.²¹¹

²⁰¹ ACLED [päiväämätön].

²⁰² ACLED [päiväämätön].

²⁰³ Guardian Nigeria (The) / Njoku 7.3.2022.

²⁰⁴ Guardian Nigeria (The) / Njoku & Osibe 5.10.2022.

²⁰⁵ Federal Republic of Nigeria [päiväämätön].

²⁰⁶ Federal Republic of Nigeria [päiväämätön].

²⁰⁷ Izady / University of Columbia 2020 [kartta].

²⁰⁸ UN (United Nations) Geospatial 1.8.2014 [kartta].

²⁰⁹ Flightradar24 [päiväämätön].

²¹⁰ CAPA / Centre for Aviation [päiväämätön] b.

²¹¹ NRC [päiväämätön].

Nigeriassa on sekä hyväksyttyjä että luvattomia ajoneuvojen tarkastuspisteitä. Toiset ovat turvatarkastuksia ja toiset taas liittyvät pienten maksujen kiristämiseen. Nigerian kaupunki- ja maaseututeillä on usein raportoitu aseellisista ryöstöistä ja autojen kaappauksista. Julkinen liikenne on Nigeriassa vaarallista. Taksit ja kaukoliikenteen linja-autot ovat usein huonosti huollettuja, vakuuttamattomia ja kuljettajat kouluttamattomia.²¹² Tieturvallisuuteen vaikuttavista tapahtumista kts. kohta 5.2.5. *Humanitaarinen tilanne: Päivittäinen elämä ja aseellisen selkkauksen vaikutus.*

5.1.2. Väkiluku; etninen ja uskonnollinen jakauma

Enugun osavaltiossa oli vuonna 2016 arviolta 4,411 miljoonaa asukasta.²¹³ Vuoden 2006 väestönlaskennassa osavaltion asukasluku oli noin 3,267 miljoonaa.²¹⁴ Paikallishallintoalueet ja niiden väkiluvut vuonna 2006 olivat seuraavat: Aninri (136 221), Awgu (197 292), Enugu East (277 119), Enugu North (242 145), Enugu South (198 033), Ezeagu (170 602), Igbo Etiti (208 335), Igboeze North (258 829), Igboeze South (147 369), Isiuza (148 597), Nkanu East (153 591), Nkanu West (147 385), Nsukka (309 443), Oji River (128 741), Udena (178 687), Udi (238 305) ja Uzo Uwan (127 150).²¹⁵

Enugussa puhutaan englantia, hausaa, igboa ja jorubaa.²¹⁶

Nigerian hallituksen verkkosivuston mukaan Enugun osavaltion asukkaat ovat etniseltä taustaltaan pääasiassa igboja.²¹⁷ Myös Australian ulko- ja kauppaministeriön (Department of Foreign Affairs and Trade, DFAT) julkaiseman kartan mukaan koko osavaltion alueella igbot ovat suurin etninen ryhmä.²¹⁸ Osavaltion asukkaat ovat uskonnolliselta vakaumukseltaan pääasiassa kristittyjä.²¹⁹ Osavaltion keskiosissa kristittyjen osuus on suurempi osavaltion pohjois- ja eteläosissa. Uzo Uwanin ja Nsukan paikallishallintoalueilla on paikoitellen enemmistönä muslimitaustainen väestö.²²⁰

5.1.3. Aluehallinta ja viranomaissuojelu

Kts. kohta 1.5 *Nigerian valtiolliset turvallisuustoimijat, järjestyksenvalvojaryhmät ja viranomaissuojelu.* Nigeriassa myös viranomaiset itse voivat syllistyä oikeudenloukkauksiin siviilejä vastaan, kts. kohta 1.6 *Huomattavimmat ihmisoikeusongelmat Nigeriassa.*

Hallitus aloitti tammikuussa 2021 kampanjan South-Eastin alueella IPOB:in aseellista siipeä vastaan.²²¹ South-Eastin osavaltioissa toimivat edellä mainituista valtiollisista turvallisuustoimijoista Nigerian armeija, poliisivoimat ja DSS.²²²

²¹² Government of United Kingdom 19.8.2022.

²¹³ NBS [päiväämätön].

²¹⁴ Izady / University of Columbia 2020 [kartta].

²¹⁵ Paikallishallintoalueet: Federal Republic of Nigeria [päiväämätön]. Väkiluvut vuonna 2006: Izady / University of Columbia 2020 [kartta].

²¹⁶ NBS [päiväämätön].

²¹⁷ Federal Republic of Nigeria [päiväämätön].

²¹⁸ Australian Government / DFAT 3.12.2020, s. 2 [kartta].

²¹⁹ Australian Government / DFAT 3.12.2020, s. 2 [kartta]; Izady / University of Columbia 2020 [kartta].

²²⁰ Izady / University of Columbia 2020 [kartta].

²²¹ Freedom House 24.2.2022.

²²² Nextier SPD 9.8.2021.

ACLED-konfliktitietokannassa (tarkasteltu tammi-syyskuuta 2022) mainitaan valtio-osapuolen toimijoina Nigerian armeija ja poliisi.²²³ Käytettävissä olevista lähteistä ei löytynyt sellaista tietoa, että IPOB tai ESN hallitsisi alueita Enugun osavaltiossa.

5.2. Konfliktin intensiteetti Enugun osavaltiossa

5.2.1. Konfliktin osapuolet, sodankäynnin keinot, taktiikat, taistelualueet, räjähdesaasteet

ACLED-konfliktitietokannan mukaan turvallisuusvälikohtaustyyppit Enugussa ovat olleet (9/2020-9/2022) tyypiltään taisteluja ja etenkin suoraa väkivaltaa siviilejä vastaan. Taisteluissa (aseellisissa yhteenotoissa) osapuolina ovat useimmiten olleet IPOB, erilaiset etniset tai yhteisöjen militiat, kulttimilitiat, tunnistamattomat aseistetut ryhmät ja Nigerian turvallisuusjoukot – armeija tai poliisi. Väkivallassa siviilejä vastaan on useimmiten kyse aseellisesta hyökkäyksestä, mutta myös sieppauksia, usein lunnaita vastaan, on useita. Väkivallassa siviilejä vastaan käytetään aseena enimmäkseen tuliaseita mutta myös viidakkoveitsiä. Tammi-kesäkuussa 2022 turvallisuusvälikohtauksia on tapahtunut noin puolitoistakertaisesti (49) verrattuna koko vuoteen 2021 (34). Välikohtaukset ovat lisääntyneet vuoteen 2020 verrattuna.²²⁴

Mine Action Review -julkaisun mukaan Nigeriassa itsevalmisteisia räjähteitä käytetään maan pohjois- ja koillisosassa. Enugun osavaltiota ei julkaisussa mainita.²²⁵ ACLED-konfliktitietokannan mukaan räjähd- tai muita etäiskuja (kuten esim. ilmaiskut) ei ole ollut (9/2020-9/2022). Tietokannassa ei ole yhtään mainintaa esimerkiksi maamiinoista.²²⁶

5.2.2. Turvallisuusvälikohtausten määrä

Syys-joulukuu 2020: Turvallisuusvälikohtauksia esiintyi 1, joka oli tyypiltään väkivaltaa siviilejä vastaan. Taisteluja tai räjähd- tai muita etäiskuja raportoitu.

Vuosi 2021: Enugun osavaltiossa tapahtui vuonna 2021 yhteensä 34 turvallisuusvälikohtausta, jotka koostuivat taisteluista (13) ja väkivallasta siviilejä vastaan (21). Väkivallasta siviilejä vastaan syylistyi etenkin fulanien etninen militia. Taisteluissa osapuolina olivat useimmiten aseistetut tunnistamattomat ryhmät ja Nigerian turvallisuusjoukot, etenkin poliisi.

Räjähde- tai muita etäiskuja ei raportoitu. Turvallisuusvälikohtaukset jakautuivat melko tasaisesti eri puolille osavaltiota. Niitä tapahtui paikallishallintoalueittain seuraavasti: Aninri (0), Awgu (2), Enugu East (1), Enugu North (5), Enugu South (2), Ezeagu (3), Igbo Etiti (1), Igboeze North (1), Igboeze South (0), Isiuza (4), Nkanu East (4), Nkanu West (1), Nsukka (2), Oji River (2), Udena (0), Udi (1) ja Uzo Uwani (6).

Tammi-kesäkuu 2022: Tammi-kesäkuussa Enugun osavaltiossa tapahtui yhteensä 49 turvallisuusvälikohtausta, jotka koostuivat taisteluista (13) ja väkivallasta siviilejä vastaan (36). Räjähde- tai muita etäiskuja ei raportoitu. Taisteluissa osapuolina olivat useimmiten tunnistamaton aseellinen ryhmä ja Nigerian poliisi. Väkivallassa siviilejä vastaan kyseessä oli lukuisten erilaisten ryhmien (kuten kulttimilitia, fulanien etninen militia, yhteisömlitiat, IPOB) aseellisista hyökkäyksistä siviilejä vastaan.

²²³ ACLED [päiväämätön].

²²⁴ ACLED [päiväämätön].

²²⁵ Mine Action Review 2021, s. 185–190.

²²⁶ ACLED [päiväämätön].

Turvallisuusvälikohtaukset jakautuivat melko tasaisesti eri puolille osavaltiota. Niitä tapahtui paikallishallintoalueittain seuraavasti: Aninri (2), Awgu (2), Enugu East (4), Enugu North (6), Enugu South (7), Ezeagu (0), Igbo Etiti (0), Igboeze North (3), Igboeze South (0), Isiuo (9), Nkanu East (7), Nkanu West (1), Nsukka (3), Oji River (2), Udeno (1), Udi (1) ja Uzo Uwani (1).

Heinä-syyskuu 2022: Heinä-syyskuussa tapahtui yhteensä 27 turvallisuusvälikohtausta, jotka jakautuivat taisteluihin (6) ja väkivaltaan siviilejä vastaan (21). Räjähde- tai muita etäiskuja ei raportoitu. Taistelut olivat tyypiltään aseellisia välikohtauksia IPOB:in tai tuntemattoman aseellisen ryhmän ja turvallisuusjoukkojen (armeija ja poliisi) välillä. Väkivalta siviilejä vastaan koostui aseellisista hyökkäyksistä ja sieppauksista. Väkivaltaan syylistyivät tunnistamattomat aseelliset ryhmät, PDP (People's Democratic Party), tunnistamaton kulttimilitia, fulanien etninen militia sekä Nigerian armeija ja poliisi. Välikohtauksia oli eniten Igboeze Northin paikallishallintoalueella. Turvallisuusvälikohtaukset jakautuivat paikallishallintoalueittain seuraavasti: Aninri (2), Awgu (1), Enugu East (0), Enugu North (2), Enugu South (1), Ezeagu (0), Igbo Etiti (0), Igboeze North (8), Igboeze South (0), Isiuo (4), Nkanu East (3), Nkanu West (4), Nsukka (1), Oji River (0), Udeno (0), Udi (0) ja Uzo Uwani (1).²²⁷

5.2.3. Siviiliuhrit

Syys-joulukuu 2020: Väkivallassa siviilejä vastaan 1 henkilö sai mahdollisesti surmansa [ACLED-tieto epäselvä].

Vuosi 2021: Vuonna 2021 väkivallassa siviilejä vastaan sai surmansa 27 henkilöä. Taisteluissa ei saanut surmansa siviilejä. Lisäksi muutamia siviilejä haavoittui ja muutamia siepattiin. Suurin yksittäinen siviileihin kohdistunut välikohtaus tapahtui 1.8.2021 Isiuon paikallishallintoalueella, jossa epäillyt fulanitaustaiset karjankasvattajat hyökkäsivät Eha Amufun yhteisöön. Hyökkäyksessä sai surmansa 8 ihmistä, lisäksi useita haavoitettiin ja siepattiin. Lisäksi esimerkiksi 20.6.2021 Nigerian poliisi ampui 5 ihmistä tuntemattomasta syystä Enugu Northin paikallishallintoalueella.

Siviiliuhrit jakautuivat paikallishallintoalueittain seuraavasti: Awgu (3), Enugu East (1), Enugu North (6), Igboeze North (2), Isiuo (8), Nkanu East (1), Nkanu West (1), Nsukka (1) ja Uzo Uwani (4). Muilla alueilla ei raportoitu siviiliuhreja.

Tammi-kesäkuu 2022: Tammi-kesäkuussa väkivallassa siviilejä vastaan sai surmansa 41 henkilöä. Esimerkiksi tammikuussa aseistetut paimentolaiset, oletettavasti fulanit, surmasivat 5 ihmistä, ml. naisia ja lapsia Eha Amufussa Isiuon paikallishallintoalueella. Lisäksi 23.2.2022 tunnistamattomat aseistetut henkilöt hyökkäsivät äänestyspaikalle ja surmasivat 5 henkilöä Amangunzessa Nkanu Eastin paikallishallintoalueella. Samassa yhteydessä tuntematon määrä ihmisiä haavoittui. Taisteluissa sai lisäksi surmansa 3-5 siviiliä ja 1 haavoittui. Siviiliuhrit jakautuivat paikallishallintoalueittain seuraavasti: Enugu East (2), Enugu North (2), Enugu South (6), Isiuo (17), Nkanu East (12-14), Oji River (4) ja Uzo Uwani (1). Muilla alueilla ei raportoitu siviiliuhreja.

Heinä-syyskuu 2022: Heinä-syyskuussa väkivallassa siviilejä vastaan sai surmansa 6 henkilöä ja vähintään 2 haavoittui. Siviilien surmat jakautuivat paikallishallintoalueittain seuraavasti: Nkanu East (2), Igboeze North (3) ja Isiuo (1). Lisäksi myös mahdollisesti 2 surmaa tapahtui Enugu Northin paikallishallintoalueilla. Muilla paikallishallintoalueilla ei tapahtunut siviilien surmia.²²⁸

²²⁷ ACLED [päiväämätön].

²²⁸ ACLED [päiväämätön].

5.2.4. Maan sisäisesti ja lähialueelle rajojen yli siirtymään joutuneet ja palanneet

IOM ei kerää tietoja South-Eastin alueella mahdollisista maan sisäisesti siirtymään joutuneista henkilöistä.²²⁹ UNHCR:n koko maata kuvaavan kartan (tilanne 30.9.2022) mukaan heitä ei olisi Enugun osavaltiossa. Enugusta ei kartan mukaan myöskään olisi lähtenyt asukkaita pakoon ulkomaille eikä osavaltiossa olisi turvapaikanhakijoita tai pakolaisia muista maista.²³⁰

ACLED-konfliktitietokannasta löytyy vain yksi maininta paikallisten siviilien pakenemisista turvallisuusvälikohtausten yhteydessä. Tapauskuvauksesta ei käy ilmi pakenijoiden määrää, paon ajallista kestoa eikä sitä, pakenivatko siviilit pois kotialueeltaan. Tammikuun alussa 2022 aseistetut paimentolaiset, oletettavasti fulanit, surmasivat 5 lasta, mukaan lukien naisia ja lapsia, Mgbujin yhteisössä Isiuon paikallishallintoalueella. Alueen asukkaat pakenivat surmien jälkeen.²³¹

5.2.5. Humanitaarinen tilanne: Päivittäinen elämä ja aseellisen selkkauksen vaikutus

ACLED-konfliktitietokannan mukaan osavaltiossa on tapahtunut omaisuuden tuhoamisia. Esimerkiksi 27.9.2022 fulanipaimentolaiset valtasivat ja tuhosivat maatilan Igbo Etitin paikallishallintoalueella. Kyseessä oli jo toinen hyökkäys samalle maatilalle. Omistajan mukaan omaisuutta tuhoutui noin 50 miljoonan nairan (n. 115 500 euron)²³² edestä. Lisäksi esimerkiksi 14.8.2022 Neke -militia valtasi maatilan ja tuhosi yli 100 palmupuuta Isi Uzon paikallishallintoalueella. Taustalla oli Neke ja Ikem -yhteisöjen välinen maakiista. INEC:in toimisto syytettiin tuleen ja välineistöä tuhottiin heinäkuun alussa 2022 Igbo Eze Northissa.²³³

ACLED-konfliktitietokannan mukaan konfliktilla on ollut vaikutuksia teillä liikkumiseen. Lokakuussa 2020 #EndSARS -liikkeen mielenosoittajien ja poliisien välisen aseellisen välikohtauksen jälkeen mielenosoittajat sulki päätettä Enugu Northin paikallishallintoalueella. 20.7.2022 poliisit surmasivat siviilin tarkastuspisteellä Enugu Northin paikallishallintoalueella. Joidenkin lähteiden mukaan synä tähän olisi ollut uhrin kieltäytyminen maksamasta poliisille lahjuksia. Syyskuussa 2022 tunnistamaton aseellinen ryhmä ja Nigerian armeijan sotilaat taistelivat Obeagu Ugwuaji-Amodu -tiellä Enugu Southin paikallishallintoalueella. Siviilit joutuivat pakenemaan tieltä.²³⁴

South-Eastin alueella ei IPOB:in mukaan ole enää voimassa sen määräämiä sit-at-home – "lakkopäiviä" maanantaisin, vaan ainoastaan tiettyinä poikkeuspäivinä. Järjestön mukaan jotkut aseistetut henkilöt, kuten rikolliset tai kultistit käyttävät kuitenkin aiempaa käytäntöä hyväkseen ja hyökkäävät kadulla kulkijoita tai maanantaisin liiketoimintaa harjoittavia vastaan.²³⁵ Sahara Reporters uutisoi aseistettujen henkilöiden määräämästä lakosta lokakuun alkupuolella Oji Riverin paikallishallintoalueella.²³⁶

²²⁹ kts <https://displacement.iom.int/nigeria> > Reports. Ei raporteja South-Eastin alueelta tästä teemasta.

²³⁰ UNHCR 7.10.2022 [kartta].

²³¹ ACLED [päiväämätön].

²³² käytetty www.valuuttamuunnin.com -laskinta 24.10.2022.

²³³ ACLED [päiväämätön].

²³⁴ ACLED [päiväämätön].

²³⁵ Guardian Nigeria (The) / Njoku 7.3.2022.

²³⁶ Sahara Reporters 10.10.2022.

South East Development and Leadership Initiative (SELDI) -toiminnan promoottorin Ikenna Modebelun mukaan lisääntynyt turvattomuus ja lakkopäivät vaikuttavat negatiivisesti South-Eastin alueen tuotantoon ja teollisuuteen. Paikalliset menettävät työpaikkoja päivittäin.²³⁷

6. Ebonyin osavaltio

6.1. Taustatietoja Ebonyin osavaltiosta

6.1.1. Sijainti ja kulkuyhteydet

Ebonyin osavaltion pääkaupunki on Abakaliki. Muita suuria kaupunkeja ovat Afikpo, Onueke, Ishiagu ja Ozizza. Osavaltiossa on 13 paikallishallintoaluetta²³⁸, joiden sijainti on esitetty Columbian yliopiston julkaisemassa kartassa²³⁹. Osavaltiolla on yhteistä rajaa seuraavien osavaltioiden kanssa: Enugu, Abia, Akwa Ibom, Cross River ja Benue.²⁴⁰

Flightradar24 -sivuston mukaan Ebonyin osavaltiossa ei ole siviililentokenttää.²⁴¹ Nigerian valtiollisen rautatieyhtiön verkkosivuilta ei löydy sellaista tietoa, että Abian osavaltioon olisi olemassa junayhteyksiä.²⁴²

Nigeriassa on sekä hyväksyttyjä että luvattomia ajoneuvojen tarkastuspisteitä. Toiset ovat turvatarkastuksia ja toiset taas liittyvät pienten maksujen kiristämiseen. Nigerian kaupunki- ja maaseututeillä on usein raportoitu aseellisista ryöstöistä ja autojen kaappauksista. Julkinen liikenne on Nigeriassa vaarallista. Taksit ja kaukoliikenteen linja-autot ovat usein huonosti huollettuja, vakuuttamattomia ja kuljettajat kouluttamattomia.²⁴³ Tieturvallisuuteen vaikuttavista tapahtumista kts. kohta 6.2.5. *Humanitaarinen tilanne: Päivittäinen elämä ja aseellisen selkkauksen vaikutus.*

6.1.2. Väkiluku; etninen ja uskonnollinen jakauma

Ebonyin osavaltiossa oli vuonna 2016 arviolta 2,880 miljoonaa asukasta.²⁴⁴ Vuoden 2006 väestönlaskennassa osavaltion väkiluku oli noin 2,176 miljoonaa.²⁴⁵ Osavaltion paikallishallintoalueet ja niiden väkiluku vuonna 2006 oli seuraava: Abakaliki (149 683), Afikpo North (156 649), Afikpo South (157 542), Ebonyi (127 226), Ezza North (146 149), Ezza South (133 625), Ikwo (214 969), Ishielu (152 581), Ivo (121 363), Izzi (236 679), Ohaozara (148 317), Ohaukwu (195 555) ja Onicha (236 609).²⁴⁶

²³⁷ Guardian Nigeria (The) / Njoku & Osibe 5.10.2022.

²³⁸ Federal Republic of Nigeria [päiväämätön].

²³⁹ Izady / University of Columbia 2020 [kartta].

²⁴⁰ UN (United Nations) Geospatial 1.8.2014 [kartta].

²⁴¹ Flightradar24 [päiväämätön] a > kts. kohta Closest airports.

²⁴² NRC [päiväämätön].

²⁴³ Government of United Kingdom 19.8.2022.

²⁴⁴ NBS [päiväämätön].

²⁴⁵ Izady / University of Columbia 2020 [kartta].

²⁴⁶ Paikallishallintoalueet: Federal Republic of Nigeria [päiväämätön]. Väkiluvut vuonna 2006: Izady / University of Columbia 2020 [kartta].

Osavaltion virallinen kieli on englantia. Väestö puhuu äidinkielenään pääasiassa igboa, ja pieni osa väestöstä puhuu äidinkielenään muita kieliä²⁴⁷ kuten hausaa ja jorubaa²⁴⁸.

Ebonyin osavaltion asukkaat ovat etniseltä taustaltaan pääasiassa igboja.²⁴⁹ Australian ulko- ja kauppaministeriön (Department of Foreign Affairs and Trade, DFAT) julkaiseman kartan mukaan osavaltion länsipuoliskolla igbot ja itäpuoliskolla ibibiot ovat suurin etninen ryhmä.²⁵⁰ Osavaltion asukkaat ovat uskonnolliselta vakaumukseltaan pääasiassa kristittyjä.²⁵¹ Pienellä alueella osavaltion länsiosassa kristittyjen osuus on jonkin verran pienempi kuin muualla osavaltiossa.²⁵²

6.1.3. Aluehallinta ja viranomaissuojelu

Kts. kohta 1.5 *Nigerian valtiolliset turvallisuustoimijat, järjestyksenvalvojaryhmät ja viranomaissuojelu*. Nigeriassa myös viranomaiset itse voivat syllistyä oikeudenloukkauksiin siviilejä vastaan, kts. kohta 1.6 *Huomattavimmat ihmisoikeusongelmat Nigeriassa*.

Hallitus aloitti tammikuussa 2021 kampanjan South-Eastin alueella IPOB:in aseellista siipeä vastaan.²⁵³ South-Eastin osavaltioissa toimivat edellä mainituista valtiollisista turvallisuustoimijoista Nigerian armeija ja poliisivoimat sekä DSS.²⁵⁴

ACLED-konfliktitietokannassa (tarkasteltu tammi-syyskuuta 2022) mainitaan valtio-osapuolen toimijoina Nigerian armeija, poliisi ja Ebubeagu.²⁵⁵ Käytävissä olevista lähteistä ei löytynyt sellaista tietoa, että IPOB tai ESN hallitsi alueita Ebonyin osavaltiossa.

6.2. Konfliktin intensiteetti Ebonyin osavaltiossa

6.2.1. Konfliktin osapuolet, sodankäynnin keinot, taktiikat, taistelualueet, räjähdesaasteet

ACLED-konfliktitietokannan mukaan turvallisuusvälikohtaustyyppit Ebonyissä ovat olleet (9/2020-9/2022) tyyppiltään taisteluja ja suoraa väkivaltaa siviilejä vastaan. Taisteluissa (aseellisissa yhteenotoissa) osapuolina ovat useimmiten olleet IPOB, erilaiset etniset tai yhteisöjen militiat, tunnistamattomat aseistetut ryhmät ja Nigerian turvallisuusjoukot – armeija tai poliisi. Väkivallassa siviilejä vastaan on useimmiten kyse aseellisesta hyökkäyksestä, mutta myös sieppauksia, usein lunnaita vastaan, on useita. Väkivallassa on käytetty aseena tuliaseita ja viidakkoveitsiä. Tammi-kesäkuussa 2022 turvallisuusvälikohtauksia on tapahtunut lähes yhtä paljon (31) kuin koko vuonna 2021 (39).²⁵⁶

²⁴⁷ Federal Republic of Nigeria [päiväämätön].

²⁴⁸ NBS [päiväämätön].

²⁴⁹ Federal Republic of Nigeria [päiväämätön].

²⁵⁰ Australian Government / DFAT 3.12.2020, s. 2 [kartta].

²⁵¹ Australian Government / DFAT 3.12.2020, s. 2 [kartta]; Izady / University of Columbia 2020 [kartta].

²⁵² Izady / University of Columbia 2020 [kartta].

²⁵³ Freedom House 24.2.2022.

²⁵⁴ Nextier SPD 9.8.2021.

²⁵⁵ ACLED [päiväämätön].

²⁵⁶ ACLED [päiväämätön].

Mine Action Review -julkaisun mukaan Nigeriassa itsevalmisteisia räjähteitä käytetään maan pohjois- ja koillisosassa. Ebonyin osavaltiota ei julkaisussa mainita.²⁵⁷ ACLED-konfliktitietokannan mukaan räjähdde- tai muita etäiskuja (kuten esim. ilmaiskut) ei ole ollut (9/2020-9/2022).²⁵⁸

6.2.2. Turvallisuusvälikohtausten määrä

Syys-joulukuu 2020: Turvallisuusvälikohtauksia esiintyi 5, joista 4 oli tyypiltään väkivaltaa siviilejä vastaan ja 1 taistelu. Räjähdde- tai muita etäiskuja ei raportoitu.

Vuosi 2021: Ebonyin osavaltiossa tapahtui vuonna 2021 yhteensä 39 turvallisuusvälikohtausta, jotka koostuivat taisteluista (21) ja väkivallasta siviilejä vastaan (18). Räjähdde- tai muita etäiskuja ei raportoitu. Väkivaltaisia hyökkäyksiä siviilejä vastaan tekivät mm. erilaiset etniset tai yhteisöjen militiat tai ryhmät (esim. Ezza, Erej, Effium, Uffioum ja fulanien etninen militia) ja tunnistamattomat aseelliset ryhmät. Taisteluissa osapuolina olivat ainakin IPOB, erilaiset etniset tai yhteisöjen militiat, tunnistamattomat aseistetut ryhmät ja Nigerian turvallisuusjoukot – armeija tai poliisi. Eniten turvallisuusvälikohtauksia tapahtui Ohaukwussa ja Onichassa.

Turvallisuusvälikohtauksia tapahtui paikallishallintoalueittain seuraavasti: Abakaliki (3), Afikpo North (3), Afikpo South (1), Ebonyi (6), Ezza North (0), Ezza South (1), Ikwo (1), Ishielu (4), Ivo (0), Izzi (2), Ohaozara (2), Ohaukwu (10) ja Onicha (6).

Tammi-kesäkuu 2022: Tammi-kesäkuussa Ebonyin osavaltiossa tapahtui yhteensä 31 turvallisuusvälikohtausta, jotka koostuivat taisteluista (10) ja väkivallasta siviilejä vastaan (21). Taisteluissa osapuolina olivat useimmiten tunnistamaton aseellinen ryhmä ja Nigerian poliisivoimat. Väkivaltaan siviilejä vastaan syylistyi etenkin useat yhteisömlitiat ja tunnistamattomat aseelliset ryhmät. Välikohtaukset jakautuivat melko tasaisesti eri paikallishallintoalueille: Abakaliki (5), Afikpo North (0), Afikpo South (0), Ebonyi (1), Ezza North (1), Ezza South (1), Ikwo (6), Ishielu (2), Ivo (3), Izzi (2), Ohaozara (2), Ohaukwu (4) ja Onicha (4).

Heinä-syyskuu 2022: Heinä-syyskuussa Ebonyin osavaltiossa tapahtui 9 turvallisuusvälikohtausta, jotka koostuivat taisteluista (3) ja väkivallasta siviilejä vastaan (6). Osapuolina aseellisissa välikohtauksissa olivat tunnistamaton aseellinen ryhmä, IPOB ja Ebubeagu sekä Nigerian poliisi. Väkivalta siviilejä vastaan koostui aseellisista hyökkäyksistä ja niihin syylistyivät tunnistamattomat aseelliset ryhmät, Ezza -etninen militia ja Ngbo -yhteisömlitia. Turvallisuusvälikohtauksia tapahtui paikallishallintoalueittain seuraavasti: Abakaliki (1), Ishielu (1), Izzi (1), Ohaukwu (3) ja Onicha (3). Muilla alueilla ei raportoitu välikohtauksia.

6.2.3. Siviiliuhrit

Syys-joulukuu 2020: 2 siviiliä sai surmansa ja 3 haavoittui siviiliväestöön kohdistuneissa väkivallanteoissa.

Vuosi 2021: Vuonna 2021 väkivallassa siviilejä vastaan sai surmansa vähintään 103–111 henkilöä. Mahdollisesti luku on huomattavasti, jopa kymmeniä suurempi. Selvästi eniten siviiliuhreja oli Ohaukwun, Ebonyin ja Onichan paikallishallintoalueilla.

Eniten siviiliuhreja kertyi seuraavissa tapahtumissa: 9.3.2021 epäilty Uffiomin yhteisömlitia hyökkäsi Omege -yhteisön kimppuun Onichassa ja surmasi kymmeniä henkilöitä. Taustalla oli väärinkäsityksiä. 25.3.2021 Ezza -yhteisömlitia hyökkäsi kylään Ohaukwun paikallishallintoalueella ja surmasi vähintään 15 henkilöä. Samassa yhteydessä poltettiin yli 200 rakennusta. Hyökkäyksen syy jäi epäselväksi. Epäillyt Fulani -karjankasvattajat hyökkäsivät

²⁵⁷ Mine Action Review 2021, s. 185-190.

²⁵⁸ ACLED [päiväämätön].

useiden paikallisten yhteisöjen kimppuun Ishielun paikallishallintoalueella 29.3.2021 surmaten 10–18 asukasta. Toukokuun lopulla 2021 yli 300 epäiltyä paimentolaista hyökkäsi useiden yhteisöjen kimppuun Ebonyin paikallishallintoalueen ja Benuen osavaltion rajalla. Tuolloin vähintään 42 ihmistä sai surmansa, näistä 21 surmaa kirjattu Ebonyin paikallishallintoalueelle. Lokakuun alkupuolella tunnistamaton aseistettu ryhmä surmasi 8 siviiliä Onichan paikallishallintoalueella. Lisäksi 5.11.2021 17 henkilöä sai surmansa Ezza -militian hyökkäyksessä Ehaukwun paikallishallintoalueella ja lisäksi useita haavoittui. Lisäksi muutamilla paikallishallintoalueilla siepattiin ihmisiä. Taisteluissa sai surmansa sellaisia henkilöitä, joiden mahdollinen luokittelu siviileiksi on epäselvää.

Siviiliuhrit jakautuivat paikallishallintoalueittain seuraavasti: Afikpo North (4), Afikpo South (5), Ebonyi (24), Ishielu (10), Ohaukwu (37) ja Onicha (23). Muilla alueilla (Abakaliki, Ezza North, Ezza South, Ikwo, Ivo, Izzi, Ohaozara) ei raportoitu siviiliuhreja.

Tammi-kesäkuu 2022: Tammi-kesäkuussa väkivallassa siviilejä vastaan sai surmansa vähintään 48–62 ihmistä. 10.4.2022 Effium -yhteisömlitia hyökkäsi useassa kylässä paikallisten asukkaiden kimppuun ja 26 siviiliä sai surmansa. Kylät sijaitsevat ACLED-raportoinnin perusteella kolmella eri paikallishallintoalueella – Izzissä, Ohaukwussa ja Ebonyissä. Kesäkuun lopulla kahdessa kylässä Ohaukwun paikallishallintoalueella Agila ja Essa -militiat hyökkäsivät paikallisten asukkaiden kimppuun maakiistan vuoksi: 1–15 henkilöä sai surmansa ja useita katosi tai haavoittui.

Siviiliuhrit jakautuivat paikallishallintoalueittain seuraavasti: Abakaliki (3), Ebonyi (10), Ezza North (1), Ikwo (7), Ivo (4), Izzi (7), (0), Ohaukwu (12-26) ja Onicha (4). Muilla alueilla ei raportoitu siviiliuhreja.

Heinä-syyskuu 2022: Väkivallassa siviilejä vastaan sai surmansa vähintään 21 henkilöä, heistä vähintään 15 yhdessä yksittäisessä välikohtauksessa. Tuolloin Ezza-militia hyökkäsi asukkaiden kimppuun Ngbossa Ohaukwun paikallishallintoalueella 4.7.2022. Taisteluissa ei saanut surmansa yhtään siviiliä. Myöskään haavoittuneita ei raportoitu. Surmansa saaneita siviiliuhreja oli vain kahdella paikallishallintoalueella: Ohaukwussa vähintään 16 ja Onichassa 5.²⁵⁹

6.2.4. Maan sisäisesti ja lähialueelle rajojen yli siirtymään joutuneet ja palanneet

IOM ei kerää tietoja South-Eastin alueella mahdollisista maan sisäisesti siirtymään joutuneista henkilöistä.²⁶⁰ UNHCR:n koko maata kuvaavan kartan (tilanne 30.9.2022) mukaan heitä ei olisi Ebonyin osavaltiossa. Ebonyistä ei kartan mukaan myöskään olisi lähtenyt asukkaita pakoon ulkomaille eikä osavaltiossa olisi turvapaikanhakijoita tai pakolaisia muista maista.²⁶¹ ACLED-konfliktitietokannasta ei löydy vuodelta 2021 eikä tammi-syyskuulta 2022 mainintoja paikallisten siviilien pakenemisista turvallisuusvälikohtausten yhteydessä.²⁶²

6.2.5. Humanitaarinen tilanne: Päivittäinen elämä ja aseellisen selkkauksen vaikutus

ACLED-konfliktitietokannan mukaan syys-lokakuussa 2021 tapahtui useita omaisuuden tuhoamistapauksia, jotka liittyivät IPOB:in määräämän sit-at-home -lakkomääräyksen

²⁵⁹ ACLED [päiväämätön].

²⁶⁰ kts <https://displacement.iom.int/nigeria> > Reports. Ei raporteja South-Eastin alueelta tästä teemasta.

²⁶¹ UNHCR 7.10.2022 [kartta].

²⁶² ACLED [päiväämätön].

rikkomiseen. IPOB:in jäsenet sytyttivät esimerkiksi elintarvikkeita kuljettaneita ajoneuvoja tuleen. Maaliskuussa 2021 tunnistamattomat aseistetut henkilöt sytyttivät kansallisen vaalilautakunnan INEC:in rakennuksen tuleen.²⁶³

South-Eastin alueella ei IPOB:in mukaan ole enää voimassa sen määäämiä sit-at-home – "lakkopäiviä" maanantaisin, vaan ainoastaan tiettyinä poikkeuspäivinä. Järjestön mukaan jotkut aseistetut henkilöt, kuten rikolliset tai kultistit käyttävät kuitenkin aiempaa käytäntöä hyväkseen ja hyökkäävät kadulla kulkijoita tai maanantaisin liiketoimintaa harjoittavia vastaan.²⁶⁴ South East Development and Leadership Initiative (SELDI) -toiminnan promoottorin Ikenna Modebelun mukaan lisääntynyt turvattomuus ja lakkopäivät vaikuttavat negatiivisesti South-Eastin alueen tuotantoon ja teollisuuteen. Paikalliset menettävät työpaikkoja päivittäin.²⁶⁵

Lähteet:

ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project)

25.10.2022. *Nigeria Election Violence Tracker. Situation Summary: 28 September – 24 October 2022.* <https://acleddata.com/2022/10/25/nigeria-election-violence-tracker-situation-summary-28-september-24-october-2022/> (käyty 31.10.2022).

6/2022. *Quick Guide to ACLED Data.* <https://acleddata.com/resources/quick-guide-to-acled-data/> (käyty 26.9.2022).

15.2.2022. *10 Conflicts to Worry About in 2022. Nigeria Mid-Year Update – Multiple Security Threats Persist Around the Country.* <https://acleddata.com/10-conflicts-to-worry-about-in-2022/nigeria/mid-year-update/#1644926943076-5c436261-03806f8e-cb3d> (käyty 26.9.2022).

[päiväämätön]. *Data Export Tool.* <https://acleddata.com/data-export-tool/> (käyty 12.10.2022).

Africa Check 18.3.2021. *Tweet false: Nigeria's high court proscribed Indigenous People of Biafra in 2017.* <https://africacheck.org/fact-checks/meta-programme-fact-checks/tweet-false-nigerias-high-court-proscribed-indigenous-people> (käyty 12.10.2022).

Afrobarometer 26.8.2022. *Summary of results. Afrobarometer Round 9 survey in Nigeria, 2022.* <https://www.afrobarometer.org/wp-content/uploads/2022/08/Nigeria-Afrobarometer-R9-Summary-of-Results-26august2022.pdf> (käyty 27.9.2022).

Amnesty International

29.3.2022. *Nigeria 2021.* <https://www.amnesty.org/en/location/africa/west-and-central-africa/nigeria/report-nigeria/> (käyty 13.10.2022).

6.6.2017. *Nigeria: Submission to the United Nations Committee on the Elimination of Discrimination against Women: 67th Session, 3-21 July 2017.* <https://www.amnesty.org/en/documents/afr44/6430/2017/en/> (käyty 27.9.2022).

²⁶³ ACLED [päiväämätön].

²⁶⁴ Guardian Nigeria (The) / Njoku 7.3.2022.

²⁶⁵ Guardian Nigeria (The) / Njoku & Osibe 5.10.2022.

Australian Government / DFAT (Department of Foreign Affairs and Trade) 3.12.2020. *DFAT Country Information Report – Nigeria*. <https://www.dfat.gov.au/sites/default/files/dfat-country-information-report-nigeria-3-december-2020.pdf> (käyty 27.9.2022).

Bertelsmann Stiftung 23.2.2022. *BTI 2022 Country Report – Nigeria*. https://bti-project.org/fileadmin/api/content/en/downloads/reports/country_report_2022_NGA.pdf (käyty 29.9.2022).

Cable (The) / Akpan, Samuel 1.4.2022. *IPOB accuses Simon Ekpa of enforcing sit-at-home order despite cancellation*. <https://www.thecable.ng/ipob-accuses-simon-ekpa-of-enforcing-sit-at-home-order-despite-cancellation> (käyty 14.10.2022).

Cable (The) / Yusuff, Sodiq 2.6.2022. *EXCLUSIVE: Military, police set to launch major operations against 'insurgency' in south-east*. <https://www.thecable.ng/exclusive-military-police-set-to-launch-major-operations-against-insurgency-in-south-east> (käyty 13.10.2022).

CAPA / Centre for Aviation

[päiväämätön]a. *Owerri Sam Mbakwe Airport*. <https://centreforaviation.com/data/profiles/airports/owerri-sam-mbakwe-airport-qow> (käyty 20.10.2022).

[päiväämätön]b. *Enugu Akanu Ibiam International Airport*. <https://centreforaviation.com/data/profiles/airports/enugu-akanu-ibiam-international-airport-enu> (käyty 20.10.2022).

CDD (Centre for Democracy and Development) 3/2022. *Multiple Nodes, Common Causes: National Stocktake of Contemporary Insecurity and State Responses in Nigeria*. <https://cddwestafrica.org/wp-content/uploads/2022/04/common-nodes-and-causes.pdf> (käyty 26.9.2022).

CFR (Council on Foreign Relations) / Obadare, Ebenezer

26.9.2022. *Policing Breakthrough in Nigeria* [blogikirjoitus]. <https://www.cfr.org/blog/policing-breakthrough-nigeria> (käyty 12.10.2022).

9.6.2022. *Escalating Violence Is Putting Nigeria's Future on the Line* [blogikirjoitus]. <https://www.cfr.org/in-brief/escalating-violence-putting-nigerias-future-line> (käyty 12.10.2022).

10.5.2022. *The Nigerian State is the Greatest Threat to Nigerian Democracy* [blogikirjoitus]. <https://www.cfr.org/blog/nigerian-state-greatest-threat-nigerian-democracy> (käyty 12.10.2022).

11.4.2022. *Nigeria's Deepening Security Crisis Exposes Growing Reliance on Nonstate Actors* [blogikirjoitus]. <https://www.cfr.org/blog/nigerias-deepening-security-crisis-exposes-growing-reliance-nonstate-actors> (käyty 26.9.2022).

14.2.2022. *Nigeria Reflect Mounting Desperation for Wealth and Security Amid Creeping Collapse of Law and Order* [blogikirjoitus]. <https://www.cfr.org/blog/ritual-killings-nigeria-reflect-mounting-desperation-wealth-and-security-amid-creeping> (käyty 26.9.2022).

CFR (Council on Foreign Relations) / Wodu, Nkasi 10.2.2022. *The U.S. Should Not Designate Nigeria's IPOB a Terrorist Group* [blogikirjoitus]. <https://www.cfr.org/blog/us-should-not-designate-nigerias-ipob-terrorist-group> (käyty 12.10.2022).

Chatham House / Hoffmann, Leena Koni 16.10.2020. *Police, Protest Power, and Nigeria's Young Democrats*. <https://www.chathamhouse.org/2020/10/police-protest-power-and-nigerias-young-democrats> (käyty 12.10.2022).

CIA (Central Intelligence Agency) 29.9.2022. *The World Factbook – Nigeria*. <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/nigeria/#people-and-society> (käyty 12.10.2022).

Daly, Samuel Fury Childs 7.4.2021. "Unfinished Business: Biafran Activism in Nigeria Today". *Georgetown Journal of International Affairs*. <https://gija.georgetown.edu/2021/04/07/unfinished-business-biafran-activism-in-nigeria-today/> (käyty 27.9.2022).

EASO (European Asylum Support Office) (nyk. EUAA, European Union Asylum Agency)

6/2021. *Nigeria Security Situation*. https://coi.euaa.europa.eu/administration/easo/PLib/2021_06_EASO_COI_Report_Nigeria_Security_situation.pdf (käyty 27.9.2022).

11/2018a. *COI report Nigeria, Actors of Protection*. https://coi.euaa.europa.eu/administration/easo/PLib/2018_EASO_COI_Nigeria_Actors_ofProtection.pdf (käyty 27.9.2022).

11/2018b. *COI report, Nigeria, Targeting of Individuals*. https://coi.euaa.europa.eu/administration/easo/PLib/2018_EASO_COI_Nigeria_TargetingIndividuals.pdf (käyty 27.9.2022).

Federal Republic of Nigeria

[päiväämätön]. *Federal Republic of Nigeria* > klikkaa "States" > klikkaa "South East" > valitse osavaltio <https://nigeria.gov.ng/> (käyty 28.9.2022).

1999. *Constitution of the Federal Republic of Nigeria 1999*. https://publicofficialsfinancialdisclosure.worldbank.org/sites/fdl/files/assets/law-library-files/Nigeria_Constitution_1999_en.pdf (käyty 27.9.2022).

FFP (The Fund for Peace) 2022. *Fragility in the World 2022* [kartta ja taulukot]. <https://fragilestatesindex.org/country-data/> (käyty 27.9.2022).

Flightradar24

[päiväämätön]a. *Enugu Akanu Ibiam International Airport*. <https://www.flightradar24.com/data/airports/enu> (käyty 14.10.2022).

[päiväämätön]b. *Owerri Sam Mbakwe Airport*. <https://www.flightradar24.com/data/airports/gow> (käyty 14.10.2022).

Freedom House 24.2.2022. *Freedom in the world – Nigeria*. <https://freedomhouse.org/country/nigeria/freedom-world/2022> (käyty 26.9.2022).

Global Fire Power 2022. *2022 Nigeria Military Strength*. https://www.globalfirepower.com/country-military-strength-detail.php?country_id=nigeria (käyty 12.10.2022).

Government of United Kingdom 19.8.2022. *Foreign Travel Advice – Nigeria*. <https://www.gov.uk/foreign-travel-advice/nigeria> (käyty 14.10.2022).

Guardian Nigeria (The) / Njoku, Lawrence 7.3.2022. *IPOB moves to confront illegal enforcers of sit-at-home in South East*. <https://guardian.ng/news/ipob-moves-to-confront-illegal-enforcers-of-sit-at-home-in-south-east/> (käyty 20.10.2022).

Guardian Nigeria (The) / Njoku, Lawrence & Osibe, Osiberoha 5.10.2022. *SELDI chief raises the alarm over worsening insecurity, sit-at-home in S'East*. <https://guardian.ng/news/seldi-chief-raises-the-alarm-over-worsening-insecurity-sit-at-home-in-seast/> (käyty 20.10.2022).

HRW (Human Rights Watch) 13.1.2022. *World Report 2022 – Nigeria*. <https://www.hrw.org/world-report/2022/country-chapters/nigeria> (käyty 26.9.2022).

IEP (Institute for Economics & Peace)

6/2022. *Global Peace Index 2022*. <https://www.visionofhumanity.org/wp-content/uploads/2022/06/GPI-2022-web.pdf> (käyty 27.9.2022).

3/2022. *Global Terrorism Index 2022*. <https://www.visionofhumanity.org/wp-content/uploads/2022/03/GTI-2022-web-09062022.pdf> (käyty 27.9.2022).

International Crisis Group

9/2022. *Nigeria*. <https://www.crisisgroup.org/crisiswatch/database> (käyty 14.10.2022).

21.4.2022. *Managing Vigilantism in Nigeria: A Near-term Necessity*. <https://www.crisisgroup.org/africa/west-africa/nigeria/308-managing-vigilantism-nigeria-near-term-necessity> (käyty 12.10.2022).

26.10.2020. *Nigeria's #EndSARS Protest: De-escalate Tensions, Start Deep Police Reform*. <https://www.crisisgroup.org/africa/west-africa/nigeria/nigerias-endsars-protest-de-escalate-tensions-start-deep-police-reform> (käyty 26.9.2022).

18.5.2020. *Violence in Nigeria's North West: Rolling Back the Mayhem*. <https://www.crisisgroup.org/africa/west-africa/nigeria/288-violence-nigerias-north-west-rolling-back-mayhem> (käyty 26.9.2022).

[päiväämätön]. *Nigeria*. <https://www.crisisgroup.org/africa/west-africa/nigeria> (käyty 26.9.2022).

IOM (International Organization for Migration) 24.9.2020. *Northeast Nigeria: Displacement Report 33: North East Nigeria – August 2020*. <https://displacement.iom.int/reports/nigeria-%E2%80%94-displacement-report-33-august-2020> (käyty 7.10.2022).

IPOB News [päiväämätön]. IPOB News [Facebook-tili]. <https://www.facebook.com/ipobnews> (käyty 12.10.2022).

IRB (Immigration and Refugee Board of Canada) 2.6.2022. *Nigeria and Canada: The Indigenous People of Biafra (IPOB), including objectives, structure, activities, and relations with other Biafran independence groups; treatment by the authorities and state protection; the ability for the government to monitor IPOB organizations abroad, particularly in Canada (2020–May 2022)* [kyselyvastaus]. <https://irb-cisr.gc.ca/en/country-information/rir/Pages/index.aspx?doc=458622&pls=1> (käyty 12.10.2022).

Izady, Michael / University of Columbia 2020. *Nigeria: Religious Composition* [kartta]. https://gulf2000.columbia.edu/images/maps/Nigeria_Religion_lg.png (käyty 24.10.2022).

Jazeera (Al) 27.5.2022. *Nigeria: Ruling party, top opposition hold presidential primaries*. <https://www.aljazeera.com/news/2022/5/27/nigeria-ruling-party-top-opposition-hold-presidential-primaries> (käyty 26.9.2022).

Jazeera (AI) / Egbejule, Eromo 22.11.2021. *Small businesses bear the brunt of Nigerian separatist lockdowns.* <https://www.aljazeera.com/economy/2021/11/22/small-businesses-bear-the-brunt-of-nigerian-separatist-lockdowns> (käyty 26.9.2022).

Lagos State Security Trust Fund [päiväämätön]. *State Security Service (SSS).* <https://lsstf.lagosstate.gov.ng/state-security-service-sss/> (käyty 13.10.2022).

Maahanmuuttovirasto / Maatietopalvelu 30.10.2020. *Nigeria: Tilannekatsaus, lokakuu 2020.* https://migri.fi/documents/5202425/5914056/Nigeria_tilannekatsaus_lokakuu_2020.pdf/9b2736d3-1ee5-5806-9832-bf8c422695c5/Nigeria_tilannekatsaus_lokakuu_2020.pdf?t=1604303855678 (käyty 12.10.2022).

Mine Action Review 2021. *Nigeria – Clearing the Mines 2021.* https://www.mineactionreview.org/assets/downloads/Nigeria_Clearing_the_Mines_2021.pdf (käyty 7.10.2022).

National Population Commission [päiväämätön]. *2023 Census Activities.* <http://nationalpopulation.gov.ng/2023-census-activities/> (käyty 24.10.2022).

NBS (National Bureau of Statistic) [päiväämätön]. *Nigeria Data Portal.* <https://nigeria.opendataforafrica.org/> > valitse osavaltio ja klikkaa sen jälkeen kohtaa "More data" (käyty 28.9.2022).

Nextier SPD (Security, Peace, Development)

27.9.2022. *Nigeria's Security Situation Analysis.* <https://nextierspd.com/nigeria-security-situation-analysis-report/> (käyty 12.10.2022).

16.8.2021. *Policy Weekly Vol. 5 Issue 5, August 16 – 23, 2021: Counting the Cost of Violent Conflicts, Examining Nigeria's South-East Region (Part 2).* Saatavilla: <https://reliefweb.int/report/nigeria/policy-weekly-vol-5-issue-5-august-16-23-2021-counting-cost-violent-conflicts> (käyty 30.9.2022).

9.8.2021. *Policy Weekly Vol. 5 Issue 3, August 9 – 16, 2021: Counting the Cost of Violent Conflicts, Examining Nigeria's South-East Region (Part 1).* Saatavilla: <https://reliefweb.int/report/nigeria/policy-weekly-vol-5-issue-3-august-9-16-2021-counting-cost-violent-conflicts> (käyty 30.9.2022).

Nigerian Embassy Berlin [päiväämätön]. *Political Structure.* <https://nigeriaembassygermany.org/Government.htm> (käyty 26.9.2022).

Nigeria Security and Civil Defence Forces [päiväämätön]. *History of Nigeria Security and Civil Defence Corps.* <https://nscdc.gov.ng/history-of-nigeria-security-and-civil-defence-corps/> (käyty 12.10.2022).

NRC (Nigerian Railway Corporation) [päiväämätön]. *Schedules.* <https://nrc.gov.ng/schedules/> (käyty 14.10.2022)

NOIPolls

27.5.2022. *Almost 7 In 10 Nigerians Describe the Current state of Security in The Country as Dreadful.* <https://noi-polls.com/almost-7-in-10-nigerians-describe-the-current-state-of-security-in-the-country-as-dreadful/> (käyty 12.10.2022).

25.8.2020. *Nigerian Judicial System Perception Poll Results.* <https://noi-polls.com/nigerian-judicial-system-perception-poll-result/> (käyty 12.10.2022).

Pew Research Center 2.4.2015 [excel-taulukko]. *Religious Composition by Country, 2010–2050*
>> excel-taulukkoon <https://www.pewresearch.org/religion/2015/04/02/religious-projection-table/> (käyty 27.9.2022).

Premium Times / Adebayo, Taiwo-Hassan 3.4.2022. *Nigerian govt's actions fuelled IPOB violence in Southeast – Report*. <https://www.premiumtimesng.com/news/headlines/521567-nigerian-govts-actions-fuelled-ipob-violence-in-southeast-report.html> (käyty 26.9.2022).

Premium Times / Ayitogo, Nasir 24.4.2021. *Many killed as security operatives raid ESN headquarters*. <https://www.premiumtimesng.com/news/headlines/457345-just-in-many-killed-as-security-operatives-raid-esn-headquarters.html> (käyty 14.10.2022).

Premium Times / Ogundipe, Samuel 24.12.2018. *UPDATED: Nigeria security forces extort N100 billion in Southeast in three years — Report*. <https://www.premiumtimesng.com/news/headlines/302621-nigeria-security-forces-extort-n100-billion-in-southeast-in-three-years-report.html> (käyty 12.10.2022).

Premium Times / Oroanusi, Queen Esther 26.7.2022. *Senate passes bill to curb proliferation of small arms, light weapons*. <https://www.premiumtimesng.com/news/top-news/545104-senate-passes-bill-to-curb-proliferation-of-small-arms-light-weapons.html> (käyty 12.10.2022).

Premium Times / Ugwu, Chinagorom 20.10.2022. *Court to deliver judgment on Nnamdi Kanu's fundamental rights suit*. <https://www.premiumtimesng.com/news/top-news/560561-court-to-deliver-judgment-on-nnamdi-kanus-fundamental-rights-suit.html> (käyty 20.10.2022).

Sahara Reporters 10.10.2022. *Gunmen Kill Four Nigerian Army Personnel In Enugu While Enforcing Sit-At-Home Order*. <https://saharareporters.com/2022/10/10/gunmen-kill-four-nigerian-army-personnel-enugu-while-enforcing-sit-home-order> (käyty 20.10.2022).

SB Morgen 11/2020. *Under Attack – The Travails of Nigeria's Police*. https://www.sbmintel.com/wp-content/uploads/2020/11/202011_NGR-Police.pdf (käyty 12.10.2022).

Stratfor 28.9.2022. *What to Expect During Nigeria's Presidential Campaign Season*. https://worldview.stratfor.com/article/what-expect-during-nigerias-presidential-campaign-season?id=743c2bc617&e=cf67cf54f0&uid=ebe583-e126-4e8d-b244-b17fb787cb1a&mc_cid=b0405bd13f&mc_eid=cf67cf54f0 [luettavissa ilman kirjautumista osittain] (käyty 12.10.2022).

Transparency International 2022. *Countries > Nigeria*. <https://www.transparency.org/en/countries/nigeria> (käyty 27.9.2022).

UN (United Nations) Geospatial 1.8.2014. *Nigeria* [kartta]. <https://www.un.org/geospatial/content/nigeria> (käyty 27.9.2022).

UNHCR (United Nations High Commissioner for Refugees) 7.10.2022. *UNHCR Nigeria: All Population Snapshot - September 2022* [kartta]. <https://data.unhcr.org/en/documents/details/96034> (käyty 10.10.2022).

UN OCHA (UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs) 9.2.2022. *Humanitarian Needs Overview – Nigeria*. https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/ocha_nga_humanitarian_needs_overview_feb2021_2.pdf (käyty 30.9.2022).

UNPO (Unrepresented Nations and Peoples Organization) 3.8.2020. *Biafra*. <https://unpo.org/members/22104> (käyty 14.10.2022).

USDOS (United States Department of State) 12.4.2022. *Nigeria 2021 Human Rights Report*.
https://www.state.gov/wp-content/uploads/2022/03/313615_NIGERIA-2021-HUMAN-RIGHTS-REPORT.pdf (käyty 27.9.2022).

Vanguard

3.10.2022. *2023 census: No Nigerian will be left uncaptured – NPC*.
<https://www.vanguardngr.com/2022/10/2023-census-no-nigerian-will-be-left-uncaptured-npc/> (käyty 24.10.2022).

2.8.2016. *UN: Nigeria accounts for 70% of 500m illicit weapons in West Africa*.
<https://www.vanguardngr.com/2016/08/un-nigeria-accounts-for-70-of-500m-illicit-weapons-in-west-africa/> (käyty 12.10.2022).